

TERÉNNÍ VÝZKUMY ÚSTAVU ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE STŘEDNÍCH ČECH V ROCE 2012

Michal Lutovský a kol.

Závěrečné stránky druhého svazku Archeologie ve středních Čechách každoročně vyplňuje přehled výsledků terénních výzkumů Ústavu archeologické památkové péče středních Čech, které proběhly v předešlém kalendářním roce. Nejinak je tomu i v aktuálním čísle, kde vedoucí jednotlivých výzkumů stručnou informativní formou představují výsledky své práce. Podobně jako v předchozích přehledech jde pouze o předběžnou informaci o terénních aktivitách, a bylo tedy ponecháno na jednotlivých autorech, kolik podrobností pro tuto ryze informativní formu publikace poskytnou. Naopak shodná je základní charakteristika každého hesla v podobě tří úvodních bodů:

1. Upřesnění polohy výzkumu v rámci katastru; některá z libovolných forem přesnější polohopisné identifikace (koordináty odečtené z map, souřadnice GPS, S-JTSK).
2. Druh akce; doba výzkumu.
3. Stručná charakteristika archeologického zjištění; odkaz na vyobrazení.

Následující přehled zahrnuje informace o celkem 87 terénních výzkumech, které pod vedením archeologů z ÚAPPSC¹ proběhly na katastrálním území 60 obcí osmi okresů Středočeského kraje a v jednom případě i okrajové části Prahy.² Naší snahou přitom bylo zveřejnit všechna pozitivní zjištění; vedle rozsáhlých plošných odkrytí polykulturních nalezišť tu proto lze nalézt i drobné akce zachycující kupříkladu fragment kulturní vrstvy či blíže nedatovanou situaci. Jednotlivým výzkumům byla pro účely této publikace přiřazena čísla, která ovšem nesouvisejí s oficiálními čísly akcí v úřední agendě naší instituce. Z pochopitelných důvodů nejsou do přehledu zahrnuty stovky akcí s negativním výsledkem.

Michal Lutovský

¹ L. Baloun: 1, 7, 26, 42, 43, 57, 60, 79; Z. Beneš: 13, 16, 25, 29, 31, 55, 63, 65; J. Bernat: 17–22, 69–71, 82; L. Čiháčková: 2, 4, 5, 9–11, 27, 30, 34, 45, 46, 48, 49, 51, 61, 62; J. Frolík: 14, 15, 39, 74; L. Kos: 24, 36, 52, 53, 56, 58, 66, 78, 81, 83, 84; M. Křemen: 14, 15, 74; T. Polišenský: 59; J. Sedláčková: 3, 12, 35, 44, 47, 50, 85; D. Stolz: 23, 28, 40, 41, 67, 75, 77, 86, 87; D. Stolzová: 8, 23, 37, 54, 64, 67, 68, 87; D. Šťastný: 32, 33, 38, 72, 73, 80; L. Šulová: 76; J. Turek: 6; M. Turková: 6; M. Vávra: 38, 73, 80.

² Rozdělení katastrálních území zasažených v roce 2012 archeologickým výzkumem podle okresů:

Beroun: Lochovice, Zdice;

Kolín: Červené Pečky, Český Brod (+ Liblice), Dobříchov, Klipec, Kolín, Křechoř, Pňov-Předhradí, Pučery, Ratboř, Štítary, Štolmíř, Velim;

Kutná Hora: Hořany, Kutná Hora;

Mladá Boleslav: Bělá pod Bezdězem, Benátky nad Jizerou, Branžež, Březno, Čejetice, Hrušov, Kněžmost, Kosmonosy, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Mukařov, Předměřice nad Jizerou, Zdětín;

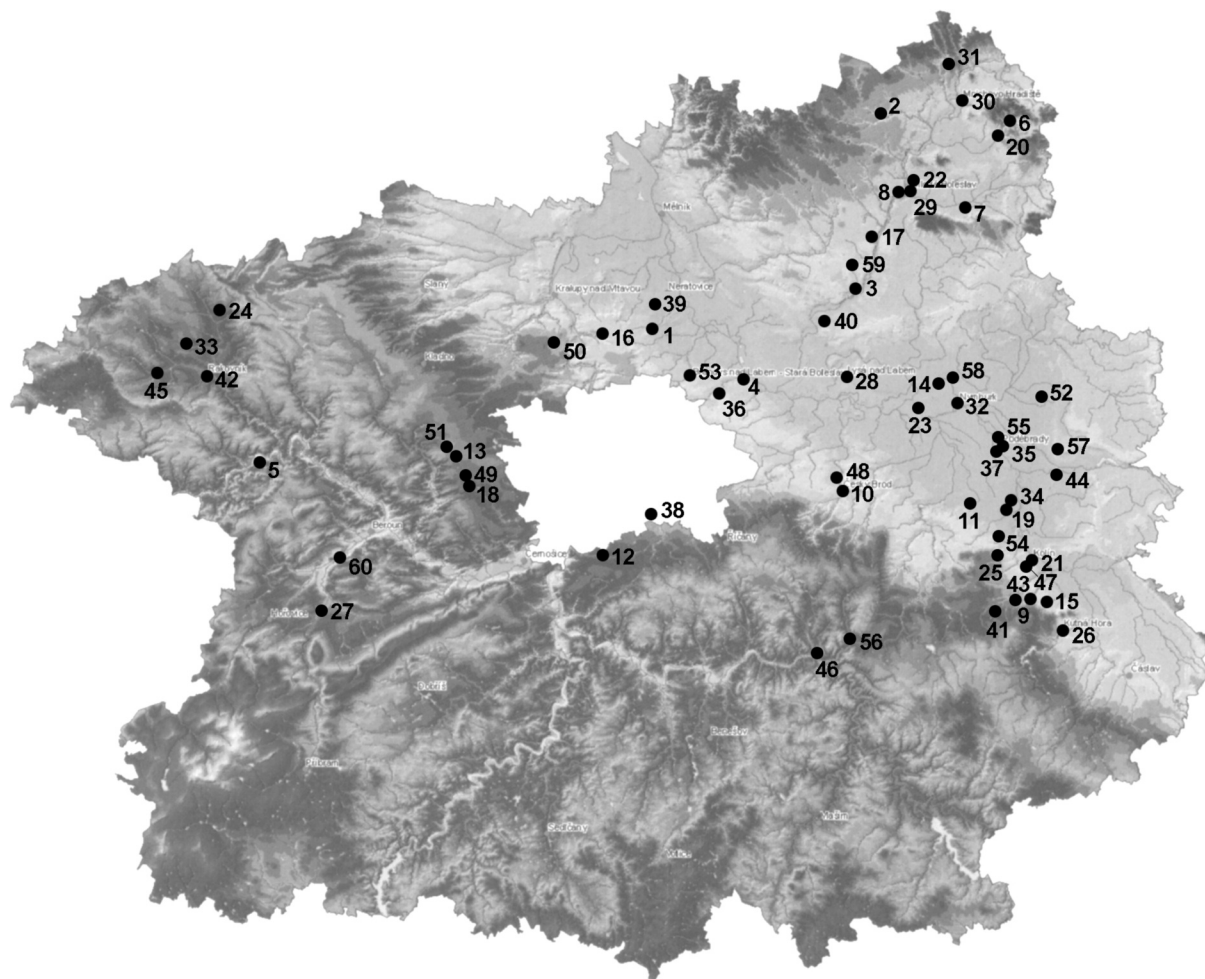
Nymburk: Dvory u Nymburka, Kostomlaty nad Labem, Lysá nad Labem, Nymburk, Poděbrady, Polabec, Sány, Úmyslovice, Velké Zboží, Vlkov pod Oškobrhem, Všechlapy;

Praha: Pitkovice;

Praha-východ: Bašř, Brandýs nad Labem, Hoštice u Vodochoď, Podolánka, Předboj, Stříbrná Skalice, Veleň, Vlkančice;

Praha-západ: Dolní Břežany, Drahelčice, Chýnčice, Tachlovice, Tursko, Úhonice;

Rakovník: Branov, Krupá, Olešná, Rakovník, Senomaty.



Mapa 1. Středočeský kraj. 1. Bašť, okr. Praha-východ; 2. Bělá pod Bezdězem, okr. Mladá Boleslav; 3. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav; 4. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ; 5. Branov, okr. Rakovník; 6. Branžež, okr. Mladá Boleslav; 7. Březno, okr. Mladá Boleslav; 8. Čejetice, okr. Mladá Boleslav; 9. Červené Pečky, okr. Kolín; 10. Český Brod, okr. Kolín; 11. Dobříchov, okr. Kolín; 12. Dolní Břežany, okr. Praha-západ; 13. Drahelčice, okr. Praha-západ; 14. Dvory u Nymburka, okr. Nymburk; 15. Hořany, okr. Kutná Hora; 16. Hoštice u Vodochod, okr. Praha-východ; 17. Hrušov, okr. Mladá Boleslav; 18. Chýnice, okr. Praha-západ; 19. Klipec, okr. Kolín; 20. Kněžmost, okr. Mladá Boleslav; 21. Kolín, okr. Kolín; 22. Kosmonosy, okr. Mladá Boleslav; 23. Kostomlaty nad Labem, okr. Nymburk; 24. Krupá, okr. Rakovník; 25. Křečhoř, okr. Kolín; 26. Kutná Hora, okr. Kutná Hora; 27. Lochovice, okr. Beroun; 28. Lysá nad Labem, okr. Nymburk; 29. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav; 30. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav; 31. Mukařov, okr. Mladá Boleslav; 32. Nymburk, okr. Nymburk; 33. Olešná, okr. Rakovník; 34. Pňov-Předhradí, okr. Kolín; 35. Poděbrady, okr. Nymburk; 36. Podolanka, okr. Praha-východ; 37. Polabec, okr. Nymburk; 38. Praha-Pitkovice; 39. Předboj, okr. Praha-východ; 40. Předměřice nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav; 41. Pučery, okr. Kolín; 42. Rakovník; 43. Ratboř, okr. Kolín; 44. Sány, okr. Nymburk; 45. Senomaty, okr. Rakovník; 46. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ; 47. Štítary, okr. Kolín; 48. Štolmíř, okr. Kolín; 49. Tachlovice, okr. Praha-západ; 50. Tursko, okr. Praha-západ; 51. Úhonice, okr. Praha-západ; 52. Úmyslovice, okr. Nymburk; 53. Veleň, okr. Praha-východ; 54. Velim, okr. Kolín; 55. Velké Zboží, okr. Nymburk; 56. Vlkančice, okr. Praha-východ; 57. Vlkov pod Oškobrhem, okr. Nymburk; 58. Všechlapy, okr. Nymburk; 59. Zdětín, okr. Mladá Boleslav; 60. Zdice, okr. Beroun

1. Bašř, okr. Praha-východ

1. Severní okraj obce, ulice Za Kovárnou, ppč. 81/21, 22; GPS 736799.77, 1030551.63.
2. Výstavba dvou bytových jednotek; září 2012.
3. Sídlištní areál, starší doba železná.

V průběhu výkopových prací byla v severozápadním nároží základových pasů řadového domu zachycena archeologická situace tvořená nepravidelně zahloubeným objektem s četnými nálezy pravěké keramiky. Situace byla zdokumentována na řezech výkopu a z části také v jeho půdorysu. Spodní část objektu byla dobrána až na dno, zahloubené přibližně 20 cm pod úroveň nivelety výkopu. Lokalita byla známa již z minulosti a stavební aktivity jsou zde i nadále pravidelně sledovány. Doposud však veškeré nálezy pocházely pouze z povrchových sběrů či z hald kolem výkopů. Tímto nálezem se tak podařilo potvrdit předpokládané pravěké osídlení na levé straně Zlonínského potoka.

Lukáš Baloun

2. Bělá pod Bezdězem, okr. Mladá Boleslav

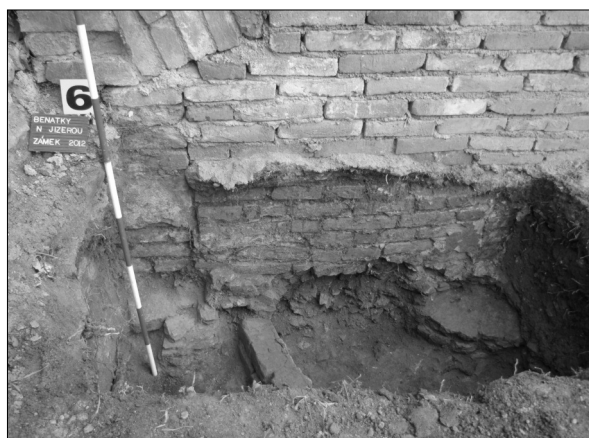
1. Tyršova ul.; linie 710030/1000616, 709937/1000705.
2. Oprava vodovodu.
3. Raný novověk.

Ve výkopu nacházejícím se mezi zástavbou panelových domů bylo zachyceno raně novověké souvrství, z něhož bylo vyzdvíženo poměrně velké množství keramiky a kachlů.

Lucie Čiháčková

3. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. Plocha pod zámekem, budova čp. 172, ppč. 10, 13/1, 13/2, 13/3, p. č. 3/1, 5, 6/1, 794/4; JTSK (okolí bodu) 711285.003/1024352.943.
2. Rekonstrukce budovy čp. 172, rekonstrukce plochy pod zámekem, říjen 2012–2013.
3. Středověk–novověk; obr. 1–2.



Obr. 1. Benátky nad Jizerou. Sonda č. 6, otopný cihlový kanál skleníku



Obr. 2. Benátky nad Jizerou. Sonda č. 6, detail podlahy otopného kanálu s roštem

Při výstavbě splaškové kanalizace v budově čp. 172 byly dokumentovány původní terény obsahující novověký keramický materiál. Jednalo se především o zlomky kuchyňské glazované keramiky – fragmenty misek, talířů a trojnožek, dále zlomky kachlů z otopných zařízení a osteologický materiál – kuchyňský odpad.

Při stavbě pódia byl terén narušen deseti výkopy pro betonové patky sloupů. Pod drnem a asi 0,6 m navážek a planýrek byly zjištěny původní terény pozdně středověkého až raně novověkého stáří. V sondách 7–9 byly zachyceny relikty smíšeného zdiva (cihla, opuka a písekovec) náležícího pravděpodobně původnímu zámeckému skleníku a oranžerii. V sondě č. 6 byl učiněn nález cihlového klenutého, částečně destruovaného kanálu. Po odebrání asi 15 cm popela byla objevena i podlaha z cihel a základ kanálu. V podlaze kanálu byl objeven železný rošt. Nalezenou situaci lze interpretovat jako otopný kanál, kterým nejspíše proudil horký vzduch sloužící k vytápění barokního skleníku a oranžerie.

Ve výkopu pro základ stání kontejneru na odpad byly zjištěny v hloubce cca 0,6 m pozdně středověké vrstvy obsahující četný keramický materiál a fragmenty komorových reliéfních kachlů – architektura s nápisem a fragmenty zvířecích kostí.

Jarmila Sedláčková

4. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Obodř, ul. Obodřecká, V Zahradách, ppč. 360/8, 360/13, 45/3, bod 711888/1024662.
2. Rekonstrukce komunikací.
3. Pravěk (neolit), mladší doba hradištní.

Výkopové práce byly zjištěny náhodně. V této době už byly odtěženy archeologické situace v ul. V Zahradách až po křižovatku s ul. Obodřeckou, následně stavba odtěžila bez archeologického dohledu i prostor křižovatky a část ul. Obodřecké směrem ze svahu. Z tohoto důvodu a s přihlédnutím ke značnému množství inženýrských sítí byly dokumentovány pouze profily po stranách komunikací a příp. i úzké výkopy pro veřejné osvětlení, apod. Byly zde zaznamenány objekty a souvrství z mladší doby hradištní. Dále probíhaly zemní práce pod dohledem, před čp. 10 v ul. Obodřecké byl zachycen

neolitický objekt, pravděpodobně kultury s lineární keramikou.

Lucie Čiháčková

5. Benátky nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Nové Benátky, ul. M. Soumara, ppč. 797/2; linie 711603/1024612, 711552/1024618, 711517/1024685, 711288/1024649, 711285/1024660.

2. Výměna vodovodu.

3. Vrcholný středověk.

V křižovatce se Smetanovou ul. byl zaznamenán zahloubený objekt, nedatovatelný vzhledem k absenci nálezů. U čp. 263 byla zachycena vrstva obsahující keramiku, zbylý profil už byl zasypán. Jinak ve sledovaném výkopu další archeologické situace zaznamenané nebyly.

Lucie Čiháčková

6. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Brandýs nad Labem-Vrábí, mezi ulicemi Pražská a Květnová; 50°10'29.33"N, 14°39'09.57"E.

2. Plošný odkryv, parcely rodinných domů.

3. Sídliště štitarské a bylanské kultury; *obr. 3.*

Předstihový archeologický výzkum v Brandýse nad Labem navázal na předchozí sezóny (*Turek – Turková 2012*) v plošném odkryvu v prostoru 11 stavebních parcel rodinných domů. Výzkumem bylo zachyceno 70 zahloubených objektů včetně sloupových jamek. Z toho prav-



Obr. 3. Brandýs nad Labem-Vrábí. Odkryv archeologických situací v jedné ze zkoumaných parcel

děpodobně tři zemnice se zahloubenou podlahou a čtyři dvojice jamek se stopami prozatím blíže neobjasněné pyrotechnologické aktivity. Tyto objekty obsahovaly mimo jiné pozůstatky dřeva zachovaného v hmotě podobné pryskyřici. Byla zde odkryta také část rozsáhlého glaciálního útvaru zaplněného paleopůdou s ojedinělými, druhotně vtroušenými nálezy pravěké keramiky, rovněž jako výrazné stopy půdní eroze a splachů. Vznik zdejších glaciálních jevů, včetně problematiky jejich odlišení od pozdějších antropogenních zásahů, se stal předmětem pedologické analýzy, která bude ještě doplněna o pozorování v následujících sezónách výzkumu.

Jan Turek – Magdalena Turková

7. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. Ulice Na Potoce, čp. 140, st. 61; 724568.76/1034207.94.

2. Rekonstrukce židovské synagogy; leden–duben 2012.

3. Časný novověk–novověk (16.–19. stol.); *obr. 4–5.* V polovině ledna 2012 byla zahájena rekonstrukce židovské synagogy a přilehlého rabínského domu. První písemné zmínky o existenci brandýské synagogy spadají až k roku 1559, kdy byla doložena stavba „menších rozměrův a šindelem krytá“. Současná klasicistní stavba byla vystavěna po požáru v letech 1827–1829 a svému účelu sloužila až do počátku II. světové války. Po válce byla stavba využívána jako sklad. Prostor vlastní synagogy byl rozčleněn umělými patry, přičemž veškeré původní vybavení včetně vestavěné patrové galerie bylo vybouráno. Současný stavební záměr počítá s celkovou rekonstrukcí objektu a návratem vzhledu z přelomu 19. a 20. století. S tím mimo jiné souvisí také rozsáhlé stavební úpravy spojené s odvlhčením základů a s výstavbou odvětrávacích průduchů pod podlahou v prostoru synagogy i v přízemí rabínského domu. V počáteční fázi byla stržena novodobá dlažba a odstraněna větší část podkladového materiálu až na úroveň zděných konstrukcí, které můžeme spojit s výstavbou současné synagogy v 1. pol. 19. století. Ze starších reliktvů se jako první objevila konstrukce mírně obdélné bimy s rozlišitelnou mladší a starší stavební fází. Současné mírně excentrické umístění bimy k hlavní ose „vchod – svatostánek (aron ha-kodeš)“ se stalo vodítkem k rozpoznání



Obr. 4. Brandýs nad Labem. Detailní pohled na SZ hranu bimy s rozlišenou starší a mladší fází zdiva



Obr. 5. Brandýs nad Labem. Torzo původní bimy po začišťení

starších stavebních relikvů synagogy. Důležitým nálezem se stal podélný výkop nalezený SZ od bimy, který – jak se později ukázalo – je pozůstatkem po vybraném základu obvodové zdi starší zděné stavby. Dodatečné sondy položené v místě předpokládaného styku výkopu se současným obvodovým zdívem navíc odhalily dvě doposud provázaná nároží starší synagogy. Další stavební prvky potvrzující starší vývojové fáze stavby byly zdokumentovány po provedení základního SHP obvodového zdíva. Velice zajímavým nálezem se stal relikv zazděného staršího vchodu se zachovalou levou špaletou a polovinou sešlapaného pískovcového prahu. Nález staršího zazděného vchodu se tak ocitl v ose s výše popsanou bimou. Asi nejzajímavějším, ale doposud neověřeným relikvem se stal nález místa staršího, druhotně zazděného záklenku aron ha-kodeš, který by společně s ostatními dokumentovanými konstrukcemi bimy a vchodu v hlavní ose dokreslil celkový půdorys starší synagogy. V současné době probíhá vyhodnocení výsledků archeologického výzkumu včetně bohatého keramického souboru doplněný o poznatky stavebně historického průzkumu.

Lukáš Baloun

8. Branov, okr. Rakovník

1. Hradiště Zpropadený zámek, parcela 536/1; souřadnice JTSK, plocha vymezená body 785750/1045950, 785750/1045940, 785730/1045950, 785730/1045940.
2. ZAV při těžbě dřeva; červen 2011.
3. Mladší zemědělský pravěk.

Na parcele č. 536/1 protáhla nově rozšířená komunikace během lesních prací pravěký val. Začištění severního valu přineslo první poznatky o jeho konstrukci. Byla potvrzena předpokládaná absence příkopu. Na řezu jsou nejvýznamnější dvě čocky velice uhlé vrstvy, představující patrně pozůstatky čelní a zadní konstrukce hradby. Dokládají tak, že původní hradba nebyla tvořena jen pouhým násypem. Podle jejich poloh bylo opevnění široké cca 4 m. Přesnější poznatky o jeho konstrukci se kvůli malému rozsahu záchranného výzkumu (pouze řez) nepodařilo zjistit. Rovněž se nepodařilo doložit žádné poznatky k době jeho vzniku a využívání (podrobně *Blažková – Stolz – Stolzová 2013*).

Dana Stolzová

9. Branžež, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Branžež, ppč. 355/1; 691547/1002720.
2. Garáž a hospodářský přístavek.
3. Pravěk (latén?).

Ve výkopu byla zachycena vrstva obsahující pravěkou keramiku. Jednalo se o splachy?

Lucie Čiháčková

10. Březno, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Březno u Mladé Boleslavi, ppč. 214/6, 436/96, 1151; okolí bodu 696745/1012506.
2. Novostavba haly fy. Vyrtých.
3. Pravěk.

Při výkopových pracích pro halu nebyly zaznamenány archeologické situace, prostor byl poničen mladší zástavbou, příp. bylo zachyceno geologické podloží, jen v JV rohu plochy byl zachycen zbytek kulturní vrstvy (?) bez nálezů. Ve výkopu pro inženýrské sítě z areálu firmy byla patrná na řezu pravděpodobně pravěká kulturní vrstva (profil zmrzl, nebylo možné ho ověřovat pro dataci).

Lucie Čiháčková

11. Čejetice u Mladé Boleslavi, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Čejetice u Mladé Boleslavi, ul. Chobotecká, p. č. 547 a 666; linie 705404.48/1011476.02, 705383.43/1011429.71.
2. Zasiťování 5 RD.
3. Doba bronzová.

Ve výkopu pro vodovod bylo zdokumentováno 5 zahloubených objektů, výkopy pro NN byly vzhledem ke své hloubce negativní.

Lucie Čiháčková

12. Čejetičky, k. ú. Čejetice u Mladé Boleslavi, okr. Mladá Boleslav

1. Vjezd do areálu Mlékárny Čejetičky, ppč. 586/5, 586/3, 571/9 (startovací jámy pro protlak a výkop pro kabel), JTSK (okolí bodu) 704900.21/1012419.78.
2. Kabelové zemní vedení nízkého napětí pro halu, říjen 2012.
3. Pozdní středověk; *obr. 6*.

Ve startovacích jamách pro protlak ve vjezdu do areálu Mlékárny Čejetičky byl objeven v hloubce cca 0,6 m od současného povrchu komunikace zachovaný původní středověký terén obsahující fragmenty keramiky a osteologický materiál (domovní odpad). V jižněji situované startovací jámě (sonda 1) byly kromě původního terénu zjištěny i dvě jámy po kúlech, které byly nejspíše součástí plotu nebo ohrazení oddělujícího pozemek od původní komunikace a část jednoho většího objektu – pravděpodobně jímky. Dokladem dlouhodobého využívání prostoru stávající komunikace jako silnice jsou tři zjištěné úrovně dláždění. Těsně pod asfaltovým kobercem vozovky se podařilo zachytit žulovou dlažbu z kostek, tzv. kočičí hlavy z 19.–20. stol., dále čedičovou dlažbu tvořenou menšími kostkami pravděpodobně z 19. stol. a dláždění



Obr. 6. Čejetický. V profil sondy č. 1 se zachovanými třemi úrovněmi dláždění a pozůstatkem původního středověkého terénu

dění z velkých jen hrubě opracovaných pískovcových bloků pozdně novověkého stáří.

Jarmila Sedláčková

13. Červené Pečky, okr. Kolín

1. Centrum obce, ulice Školní, 15 m od ústí do ulice Dr. Dvořáka, ppč. 137/156; JTSK (bod) 688445/1062192.
2. Výkop pro kNN pro p. č. 137/5; červenec 2012.
3. Vrstva nebo část rozměrného objektu; středověk.

Po vyhloubení rýhy kabelu byla v profilu zachycena tmavá vrstva obsahující zlomky keramiky středověkého stáří. Stejně tak se může jednat o porušení rozměrného objektu. Z výhozu sebrána keramika a kosti (středověk).

Zdeněk Beneš

14. Český Brod, okr. Kolín

1. Sportovní ulice, u čp. 501; č. parc. 950; JTSK 711861/1048165.
2. Přípojka pro kabel nízkého napětí, leden 2012.
3. Novověk (?), vrstva.

Výkop zachytil hlinitou vrstvu s příměsí uhlíků a cihel, pravděpodobně novověkou.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

15. Český Brod a Liblice, okr. Kolín

1. Ulice Krále Jiřího a Cukrovarská; č. parc. 709/4; 852/8, 2052 (Český Brod) a 384, 644 (Liblice); JTSK 710744/1048375; 710920/1048411; 711121/1048482; 711406/1048507.
2. Stavební úpravy v okolí nádraží v Českém Brodě a propojení vodovodního řadu, srpen 2012 až březen 2013.
3. Dlažba, zdivo, novověk.

Při rozsáhlých terénních úpravách byly zjištěny pod povrchovými vrstvami novodobých navázek jedna až dvě úrovně novověkých kamenných dlažeb. Přímo před budovou nádraží byla zjištěna novověká zeď z cihel a kamenů na maltu.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

16. Dobřichov, okr. Kolín

1. Východní okraj obce, poloha Škarpy (východní úbočí dobřichovského návrší), ppč. 597/1; JTSK (bod) 699109 /1050289.
2. Rekonstrukce SKAO Dobřichov, el. přípojka ČEZ, uzemnění, kabelové rozvody SS proudu stanice; prosinec 2012.
3. Zásobní jáma; zlomky mazanice, kostí a keramiky; mladší pravěk.

Během první fáze hloubení rýhy (zatím délka 100 m, šířka 1 m a hloubka 2 m) v její východní stěně zachycen úplný profil zásobní jámy, jejíž svrchní část se ztrácí v podorniči v hl. 90 cm pod povrchem a dno sahá do hl. 170 cm. Objekt byl dokumentován, zaměřen a vzorkován. Bohužel z něj nebyl získán materiál, který by bylo možno bez pochyb konkrétněji datovat – pouze zhruba do úseku od doby bronzové do počátku raného středověku.

Zdeněk Beneš

17. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Za Příkopem, ul. K Hradišťátku, ppč. 391/55; ZM 12-42-12, okolí 421:170.
2. Novostavba rodinného domu; květen 2012.
3. Dvě kruhové jámy bez nálezů.

V západní části skryté plochy se ve vzdálenosti 28–29 m od uliční čáry (ul. K Hradišťátku) ukázaly dvě kruhové jámy o průměru 1,4 m, vzdálené od sebe svými středy asi 12 m. Zkoumána byla severněji položená jáma (8 m od S hranice parcely), neobsahovala však žádné nálezy. Světle hnědošedá hlína v horní partii výplně obou zachycených jam není typická pro pravěké objekty na lokalitě. Umístění obou objektů spíše naznačuje, že mohou být až novověkými výkopy pro řadu stromů podél západní hranice pozemku (pův. ppč. 391/5).

Jiří Bernat

18. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice Za Příkopem, ppč. 391/115; ZM 12-42-12, okolí 443:192.
2. Opěrná zeď u novostavby rodinného domu; srpen 2012.
3. Zahloubený objekt v areálu polykulturního pravěkého osídlení.

V návaznosti na negativní archeologický dohled při stavbě rodinného domu v roce 2011 se při terénních úpravách pozemku a dodatečné realizaci opěrné zdi podařilo zachytit menší mísovitou jámu, která neobsahovala žádné nálezy. Typ její výplně však odpovídá neolitickým objektům na lokalitě.

Jiří Bernat

19. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice 5. května, stpč. 53/1; ZM 12-42-12, okolí 470:224.
2. Obrubníky – palisády kolem zahrady a RD čp. 33; květen 2012.
3. Pravěký (?) zahloubený objekt v polykulturním sídelním areálu.

Rýha pro obrubník dláždění za vjezdovými vraty na pozemek zasáhla na pravé (východní) straně vjezdu, a to až do vzdálenosti 3 m od uliční čáry, horní partii zahloubeného objektu s hnědočernou hlinitou výplní a drobnými zlomky mazanice. Mohlo se přitom jednat o další narušení většího pravěkého objektu, který byl v roce 2009 okrajově zachycen v jámě pro vodoměrnou šachtu při opačné (západní) straně vrat.

Jiří Bernat

20. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice 5. května, stpč. 65/4, 65/34, 295/1, ppč. 81/1, 600/3; ZM 12-42-12, linie 455:220, 465:219, 465:218, 468:217, 468:216, 471:213, 472:213, 472:211.
2. Nový kabel VN, TS, pro pč. 65/1, Fyzikální ústav AV ČR, stavba č. IV-12-6013361; červenec až listopad 2012.
3. Zahloubené objekty v areálu pravěkého polykulturního osídlení.

Rýha pro elektrický kabel VN probíhala z větší části areálem bývalého velkostatku na západní straně zámku. Trasa mezi budoucími objekty HILASE a ELI laserových zařízení Fyzikálního ústavu AV ČR probíhala územím prozkoumaným v první polovině roku 2012 Archeologickým ústavem AV ČR, a následně sníženým a vyrovnaným pro účely nové výstavby. Pozitivní zjištění přinesl jen úsek na jižní straně přilehlé ulice 5. května. Podél trasy kabelu byl svah zářezu komunikace svisle odkopán a na vzniklém terénním řezu byly dokumentovány profily dvou zahloubených objektů. Západněji položenou jámu datuje jediný keramický zlomek jen rámcově do doby bronzové až halštatské, východní objekt byl pozůstatkem sloupové jámy vyplněné v dolní partii mazanicí.

Jiří Bernat

21. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Poloha na Na okrajku a ulice Na Panský, Ke Zlatníkům, U Pazderáku, ppč. 117, 119/1, 121/26, 500/2 KN a ppč. 119/1, 121/3, 121/4, 197, 504 PK; ZM 12-42-13, linie 21:228, 22:221, 20:222, 33:211, 37:214, 48:219, 58:216, 91:221, 96:224, 100:232, 107:234.
2. Cyklostezka Dolní Břežany-Zlatníky; srpen-říjen 2012.
3. Zahloubené objekty v areálu pravěkého polykulturního osídlení.

Úsek cyklostezky v západní části extravilánu obce procházel východně od rybníku Pazderák zčásti po povrchu navážek ze 70. let 20. století. Severovýchodní rameno stezky v lokalitě Na okrajku se však dostávalo již mimo prostor zmíněných recentních uložení, a proto zde bylo ještě před stabilizací mělké skrývky provápněním realizováno 10 bagrovaných sond o rozměru 1,4 × 4,0 m. Pouze ve dvou z nich, na konci trasy cyklostezky u lokality Kamínek, při hranici s katastrem Zlatníky u Prahy (okolí bodu 107:234), byly zachyceny celkem tři nedatované sloupové jámy.

Jiří Bernat

22. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice U Pazderáku, ppč. 208/2, 627; ZM 12-42-13, okolí 41:219.
2. Stavba rodinného domu; červen-prosinec 2012.
3. Zahloubené objekty v areálu pravěkého polykulturního osídlení.

Při západní straně základové desky pro rodinný dům (ppč. 208/2) byly na řezech dokumentovány dvě sloupové jámy porušené rýhou přípojek inženýrských sítí. Z výplní obou objektů se podařilo získat jen atypické zlomky pravěké keramiky.

Jiří Bernat

23. Drahelčice, okr. Praha-západ

1. Severozápadní okraj obce; p. č. 150/73 (JTSK plocha 759362/1046868, 759351/1046905, 759342/1046903, 759353/1046867); p. č. 150/1 a 150/103 (JTSK plocha 759348/1046908, 759258/1046899, 759258/1046868, 759251/1046868, 759251/1046904, 759347/1046913); p. č. 150/78 (JTSK plocha 759265/1046864, 759274/1046865, 759271/1046899, 759263/1046898 a plocha 759330/1046903, 759282/1046899, 759283/1046892, 759329/1046895); par. č. 150/102 (JTSK plocha 759247/1046863, 759239/1046863, 759239/1046898, 759248/1046899); p. č. 150/71 (JTSK okolo bodu 759366/1046826) a p. č. 150/67 (JTSK okolo bodu 759277/1046837).
2. Stavba komunikace, čtyř řadových a dvou samotných rodinných domů; březen-listopad 2012.
3. Přes 150 sídlištních objektů z mladší a pozdní doby bronzové a jeden výrobní objekt se dvěma železářskými pecemi ze starší doby římské.

Poloha se rozkládá na nepatrném východním svahu cca 100-250 m od Radotínského potoka. V letech 2009 až 2011 byla prozkoumána plocha pro budoucí komunikace a plochy pro několik řadových i samostatných rodinných domů. Celkově bylo odhaleno přes 650 sídlištních objektů z mladší doby bronzové a čtyři staroúnětické pohřby. V roce 2012 byl proveden záchranný výzkum na stavbě další větve komunikace, čtyř řadových a dvou samotných rodinných domů.

Na parcele č. 150/73 (řadový dům) bylo v březnu 2012 prozkoumáno 45 sídlištních objektů z mladší a poprvé i pozdní doby bronzové. V převážné míře se jednalo o zásobní a kúlové jámy. Na ploše komunikace (par. č. 150/1 a 150/103) bylo v březnu 2012 odkryto 31 sídlištních objektů z mladší a pozdní doby bronzové (opět hlavně zásobní a kúlové jámy). V jedné zásobní jámě z mladší doby bronzové byl uložen sídlištní pohřeb jednoho dospělého jedince ženského pohlaví. Při stavbě dalšího řadového domu (par. č. 150/78) v září 2012 bylo zdokumentováno 18 sídlištních objektů (5 zásobních jam a 13 kúlových jamek) z mladší a pozdní doby bronzové. Na parcele č. 150/102 (řadový dům) bylo prozkoumáno devět sídlištních objektů z mladší a pozdní doby bronzové (1 rozsáhlý hliník, 3 zásobní jámy a 5 kúlových jam). Překvapivě byl také odkryt výrobní objekt se dvěma železářskými pecemi ze starší doby římské. Představuje vůbec první objekt z tohoto časového období na lokalitě.

Při stavbě zatím posledního řadového domu (par. č. 150/78) v listopadu 2012 bylo zachyceno 31 objektů (1 polozemnice, 2 hliníky, 5 zásobních jam, 18 kůlových jamek a 5 neurčitelných nebo recentních objektů) z mladší a pozdní doby bronzové. Konečně v základových pasech dvou rodinných domů (par. č. 150/67 a 150/71) bylo zdokumentováno 14 objektů pouze z mladší doby bronzové (většinou zásobních jam).

Bohatší archeologický materiál poskytly na všech plochách pouze hliníky a zásobní jámy. Opět bylo získáno několik tisíc kusů keramiky, mazanice ze stavebních konstrukcí a pecí, zlomků zvířecích kostí, kamenných, kostěných a bronzových artefaktů obvyklého charakteru.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

24. Dvory u Nymburka, okr. Nymburk

1. Pol. Na Zálušních, p. č. 342/2; JTSK (linie): 698833/1035932; 698828/1035582.
2. Vodovodní přívaděč (liniová stavba).
3. Sídlištní objekty – jámy, polozemnice?, zásobnice; hrob kostrový; mladší doba bronzová (lužická), dále pravěk nerozl.

Při stavbě vodovodního přívaděče uprostřed polní cesty západně od části Zdonín na jižním svahu zachyceny na profilech četné objekty. V celkem 16 objektech zachycena polozemnice, hrob, mělké sídlištní objekty. Dvě celé nádoby ze sídlištního objektu. Kostrový hrob orientace J–S, ve skrčené poloze, bez nálezů, pravděpodobně kamenná úprava hrobové jámy. Hruškovitá zásobnice. Datovatelné nálezy z některých objektů ukazují na mladší dobu bronzovou (bezpečně rozlišena lužická k.).

Luděk Kos

25. Hořany, okr. Kutná Hora

1. Před čp. 14; ppč. 33; JTSK (bod) 686713/1063228.
2. Výkop pro kNN; duben 2012.
3. Vrstva; pozdní středověk.

Pod vrstvami recentní stavební suti v severním svahu před čp. 14 pozorovány zánikové vrstvy z pozdního středověku a to v hloubce 40–80 cm. Odebrána keramika, ve větším množství pozorovány zlomky cihel, zvířecích kostí a mazanice. Níže již sprašové podloží.

Zdeněk Beneš

26. Hoštice u Vodochod, okr. Praha-východ

1. Východní okraj obce, jižně od hl. ulice Průběžná, ppč. 440/18; 741954/1030417.
2. Výstavba komunikací a IS; říjen 2012.
3. Sídlištní areál, střední eneolit – řivnáčská kultura (?), časný novověk; obr. 7.

Při skrývce ornice pro novou komunikaci v poloze „Holky“ bylo na jejím povrchu nalezeno několik špatně čitelných zahloubených objektů. Po důkladném začišťení byly v jílovitém podloží identifikovány celkem tři objekty a několik dalších recentních výkopů. Jednalo se o dva zahloubené pravěké sídlištní objekty a jeden objekt s nálezy časně novověké keramiky. Vzhledem k velice chudému keramickému souboru bylo možné zdokumentované pravěké situace zařadit zcela rámcově do období



Obr. 7. Hoštice. Začišťování obj. 1 s nálezem páskového ucha *ansa lunata*

středního eneolitu. Se středním eneolitem také koresponduje část nalezeného páskového ucha s plastickou výzdobou, které svým tvarem připomíná ucho *ansa lunata*.

Lukáš Baloun

27. Hrušov, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Hrušov nad Jizerou; linie 708711/1018867, 708886/1018717, 708921/1018659, 709166/1018561, 709220/1018660.
2. Obnova vodovodních řadů.
3. Doba bronzová, novověk.

Archeologické situace se nacházely ve dvou polohách: naproti čp. 10 byl zachycen novověký zahloubený objekt a souvrství, na SZ okraji obce při silnici (u čp. 77) směrem na Jizerní Vtelno a Chotětov se nacházel zahloubený objekt z doby bronzové.

Lucie Čiháčková

28. Chýnčice, okr. Praha-západ

1. Západní okraj obce, par. č. 573/48; JTSK okolo bodu 755583/1051476.
2. Stavba rodinného domu; březen 2012.
3. Jeden sídlištní objekt kultury s vypíchanou keramikou.

Lokalita se rozkládá na mírném jižním svahu nad bezejmennou vodotečí. V základových pasech rodinného domu byl zdokumentován a ovzorkován jeden rozsáhlejší objekt kultury s vypíchanou keramikou s chudými nálezy.

Daniel Stolz

29. Klipec, okr. Kolín

1. Před čp. 2, 26, a 27; ppč. 928/2, 916/1; JTSK (body): 692568/1050249; 692625/1050183; 692529/1050431.
2. Výkop pro kNN, připojení ppč. 582/1; červenec 2012.
3. Vrstva?; zlomky keramiky pravěkého stáří.

Z výhozu rozsáhlého výkopu rýhy pro kabely nízkého napětí (šířka 30 cm, hloubka 80–90 cm) prakticky v celé centrální ulici obce byly získány ojedinělé zlomky keramiky, nejspíše z období mladšího pravěku. Nálezy za-

znamenány celkem na třech místech výhozu – před čp. 2, 26 a 27. V profilu výkopu však nebyly pozorovány žádné jasné profily objektů.

Zdeněk Beneš

30. Kněžmost, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 725/94, 725/19, 725/20, 725/102, 725/99, 725/100; plocha 692905/1004166, 692773/1004015, 692454/1004274, 692756/1004236.

2. Zasíťování parcel pro RD.

3. Polykulturní (neolit?, eneolit, doba bronzová, starší doba železná, doba hradištní); *obr. 8.*

Ve skryté komunikaci bylo zaznamenáno přes 150 objektů. Převážně se jednalo o kulové a sloupové jámy, některé dokládající konstrukci domů, dále byly zachyceny zásobnice, zemnice, objekty na zpracování kůží (?).

Lucie Čiháčková



Obr. 8. Kněžmost. Výzkum pravěkého sídlištního objektu

31. Kolín, okr. Kolín

1. V prostoru tzv. bývalého ISOLu, jižně od zříceniny kostela Všechny svatých, ppč. 688/1 a 688/12; JTSK (mezi body) 687319/1057522, 687276/1057571, 687317/1057590; 687344/1057564.

2. Stavba provozovny BIOENERGO-KOMPLEX; srpen–říjen 2012.

3. Hroby, sídlištní objekty, kulturní vrstva; neolit-eneolit, pozdní doba bronzová, pozdní latén-starší doba římská, raný středověk; *obr. 9.*

Po dokumentaci menších zásahů probíhajících na ploše návrší u kostela Všechny svatých od roku 2008 byl po větší skrývce v létě 2012 zahájen ZAV, jenž postupně prozkoumal různorodé sídelní a funerální aktivity z několika pravěkých a historických období. V celkem dvou na sebe navazujících plochách byly po skrývce nadloží a až 1 m mocné kulturní vrstvy, datovatelné převážně do pozdní doby bronzové, zkoumány sídlištní objekty štítarské kultury a raného středověku, jakož i dva zatím blíže nedatované kostrové hroby. V prvním byl zemřelý uložen ve skrčené poloze na levém boku, se zrnotěrkou a keramikou miskou jako milodary. Patří patrně do období neolitu až eneolitu. Další hrob obsahoval nataženou a na zádech položenou kostru mladé ženy spolu se zbytky koster



Obr. 9. Kolín. Hrob mladé ženy s pozůstatky dvou dětí, datace zatím neznámá. V profilu zřetelná tmavá kulturní vrstva

dvou dětí, bez milodarů. Všechny hroby se nacházely pod kulturní vrstvou. Ta byla zkoumána v jediném vybraném čtverci a nad objekty, které se nacházely ve stěně skryté plochy. Je pravděpodobné, že raně středověké objekty (zvláště zahlužená chata) souvisí se vsí Hroby, jež je uváděna v písemných pramenech a předchází lokačnímu městu.

Výzkum odhalil polykulturní lokalitu v místech, o nichž se soudilo, že byla již v minulosti zničena hustou zástavbou a průmyslovou činností. Její výhodná poloha na návrší nad labskou nivou jen podtrhuje její význam pro osídlení Kolína v pravěku i raném středověku.

Zdeněk Beneš

32. Kolín, okr. Kolín

1. U křižovatky silnic I/12 a I/38 a jižně podél trasy obchvatu k Pekelské rokli, ppč. 3911; okolí bodu JTSK 690581/1056398.

2. Výstavba polní cesty; květen 2012.

3. Jáma, d. halštatská.

Skrývka cesty (délky 1030 m, šíře 5 m) do hloubky 20 cm, v příkopech pod ornici sprašové podloží. V úseku cca 350–650 m skrývka ve skloněném terénu od 55 do 20 cm. Na záp. stěně skrývky a částečně v ploše zachycen v hl. 35–55 cm do spraše zahlužený halštatský objekt (šířka 3,10 m) s nálezy keramiky, výplň tmavě hnědá hlinitá.

Dražen Šťastný

33. Kolín, okr. Kolín

1. Ul. Na Hradbách, čp. 126 a čp. 157; mezi body JTSK 688477/1056889, 688482/1056904.

2. Stavební úpravy pro odstranění vlhkosti a salinity domů; říjen 2012.

3. Na dvorku s budovou synagogy (vrcholný středověk).

Výkop při záp. stěně domů na stpč. 153, v délce 15,7 m, šíře 1–1,50 m, hloubky 160/185/240 cm. Na jižním profilu (čelní stěně) v šíři 120 cm zjištěny k východu skloněné vrstvy. Pod dlažbou a kamenivem v hl. 30–65/100 cm

hnědé písčité vrstvy s většími lomovými kameny, do hl. 103/130 cm tmavší hnědošedá s uhlíky, do hl. 130/145 cm tmavší šedohnědá písčité, pod ní tmavší hnědá písčité (geologické zahliněné pův. tm. nadloží), v hl. 170–180 cm hnědý zahliněný písek, od hl. 180 cm světlý podložní jemný písek. Z vých. profilu z hl. 90–100 cm ojediněle nálezy keramiky a mazanice (VS); ze sběru z horních vrstev (hl. 30–65/100 cm) ze středního úseku výkopu ojediněle zlomky novověké keramiky a zvířecí kosti.

Dražen Šťastný

34. Kosmonosy, okr. Mladá Boleslav

1. Zahradní ul.; linie 702344/1009492, 702302/1009519.

2. Obnova vodovodního řádu.

3. Novověk (?)

Ve výkopu byla zachycena kamenná zeď. Ze situace se nepodařilo získat stratifikovanou keramikou pro dataci, z výkopku pochází zlomky novověké keramiky.

Lucie Čiháčková

35. Kosmonosy, okr. Mladá Boleslav

1. Debřská ulice, ppč. 1519 (šachta kanalizace); JTSK (okolí bodu) 701798/1008853.

2. Prodloužení splaškové kanalizace; září 2012.

3. Novověk.

Ve výkopu pro šachtu 3 splaškové kanalizace byl v profilu výkopu pod asfaltem a čedičovou dlažbou v hloubce cca 0,5 m pod současným povrchem komunikace zachycen objekt novověkého stáří – pravděpodobně odpadní jáma porušená recentním výkopem pro zemní kabelové vedení nízkého napětí. Z objektu pochází malé množství materiálu – fragmenty zvířecích kostí a 2 zlomky keramiky.

Jarmila Sedláčková

36. Kostomlaty nad Labem, okr. Nymburk

1. P. č. 1010/1 (Z okraj), JTSK (bod) 704157/1037148.

2. Výkop pro elektrický kabel.

3. Nálezy keramických zlomků z nadloží; pravěk. Nečetné keramické zlomky pravěké, druhotně v nadložních vrstvách, silně recentně narušených.

Luděk Kos

37. Krupá, okr. Rakovník

1. Parcely č. 2330, 2263/4, 2611, 2284/3, 1337/1; JTSK plocha 791572/1026670, 791575/1026694, 791545/1026695, 791549/1026677.

2. Krupá – I/6, most 6-025, rekonstrukce.

3. Novověk (druhá polovina 18. stol.?).

Archeologický dohled zachytil barokní založení mostu na kůlové dubové konstrukci zapuštěné do vodnatého terénu a zbytky původního pískovcového obložení. Vzorky kůlů byly odebrány na dendrochronologii.

Dana Stolzová

38. Křečhoř, okr. Kolín

1. U mateřské školky, po obou stranách silnice;

mezi body 693539/1056226, 693531/1056229, 693523/1056211, 693517/1056214.

2. Kabel NN pro čp. 16 (st. 183); březen 2012.

3. Vrstva (středověk).

Na Z straně silnice ze šachty pro protlak v chodníku (do hl. 130 cm, navážky do 80 cm, níže tmavší hnědá hlinitá) získány z vytěžené hlíny ojediněle zlomky keramiky. Další střepy pocházejí z V okraje silnice (poškozeno, v souběhu s ing. sítí).

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

39. Kutná Hora, okr. Kutná Hora

1. Areál Jezuitské koleje, mezi Barborskou a Kremnickou ulicí, č. parc. 293/1; 295/1; 295/6; 297; st. parc. č. 292 a 307; JTSK 685101/1066310, 685147/1066317, 685147/1066435, 685127/1066481, 685126/1066495, 685082/1066511, 685082/1066551, 685072/1066552, 685068/1066581, 685054/1066580, 685034/1066566, 685028/1066553, 685029/1066541, 685062/1066526, 685069/1066520, 685071/1066498, 685062/1066383, 685071/1066380.

2. Revitalizace areálu, zřizování parku; září 2011 až září 2012.

3. Výšinné (?) sídliště, boleslavská kultura; hornické pracoviště, předměstí, jezuitská kolej, kasárna, středověk–novověk.

Záchranný archeologický výzkum proběhl v souvislosti s poslední etapou rekonstrukce bývalé Jezuitské koleje. Úpravy souvisely se zřízením několika kašen propojených několika sty metry kanalizace a dále s vybudováním otevřené divadelní scény. Rozsáhlé terénní zásahy doprovázely také úpravy bastionu, které měly umožnit propojení plochy kolem chrámu sv. Barbory s areálem koleje.

V bývalé Jízdárně archeologický výzkum zjistil pouze rozsáhlé planýrky, které upravovaly terén pro postavení jízdárny. Ke starší etapě patří ohradní zeď, která vymezovala areál Jezuitské koleje vůči sousednímu (a dnes zaniklému) kostelu sv. Jiří.

V sousedství Jízdárny bylo vybudováno divadlo, obklopené rozsáhlou vodní nádrží. Na jeho místě bylo odkryto pracoviště, související s těžbou stříbra z období 13. a 14. století. Odkryty byly nejméně dvě důlní šachty dolu Osel. Dále byly odhaleny pokusné šachty, žlaby pro přívod vody a podezdívky provozních zděných staveb. Zkoumané objekty doprovází četné koleje od vozů, dokládající rušný provoz. Pracoviště bylo po konci dolování převrstveno vrstvami hlušiny. Během 15. a 16. století byla do planýrek zapuštěna zdíva několika domů předměstí „Na cechu“. Dochovaly se z nich především zděné sklepy s přístupovými schodišti, dále sklepy vyhloubené do spraše bez zděné konstrukce, spojující chodby (tzv. lochy) a studna.

Početné výkopy souvisely se zřizováním kašen a s kanalizací. Ve výkopech byly identifikovány další domy (především jejich sklepy), které byly součástí středověkého předměstí „Na cechu“. Soustředily se podél cesty směřující z města k chrámu sv. Barbory doložené ve formě několika úrovní dlažeb. Dále byly registrovány menší zděné sklípky, odpadní jámy a pec na pálení vápna. Po roce 1626 využívali areál jezuité. Na místě jed-

noho ze zbořených domů si postavili budovu, která sloužila jako provizorní kolej (dnes tzv. štábní dům). Archeologický výzkum doložil, že provizorní kolej byla vystavěna s částečným využitím starší stavby. Jednu místnost je možné podle nalezené pece identifikovat jako kuchyň. Části starších domů, v jednom případě s cihlovými základy jakéhosi technologického zařízení, byly objeveny také v nejbližším okolí domu. Nejmladší stavební konstrukcí byla obdélná budova, stojící na jižní straně provizorní koleje a zachycená na nejstarším plánu jezuitské koleje z roku 1732. Kolem domů byly zachyceny úrovně starších dlažeb uličky původního předměstí i dlažeb, které obklopovaly provizorní kolej.

Překvapení přinesl výzkum plochy bastionu v sousedství chrámu sv. Barbory. Jedná se o pozůstatek původní úrovně terénu z doby před vznikem předměstí i postavením koleje. Dokládají to zásobní a sídlištní jámy a kulturní vrstva s nálezy keramiky boleslavské kultury. Výzkum dále zjistil pozůstatky nejméně tří zděných staveb z 15. až 17. století. Ještě starší bylo rozdělení této plochy na parcely středověkého předměstí, a to nejméně od 14. století, doprovázené pozůstatky dřevěných staveb a odpadních jímek. Také na ploše bastionu byly odhaleny pozůstatky důlní činnosti – šachty a propady (podrobnější informace o výzkumu viz *Frolík 2013*).

Jan Frolík

40. Lochovice, okr. Beroun

1. Jihozápadní část obce, par. č. 95/1; JTSK okolo bodu 778020/1064789.
2. Stavba jídelny mateřské školy; listopad 2012.
3. Jeden sídlištní objekt kultury s vypíchanou keramikou.

Poloha se rozkládá na mírném východním svahu ve vzdálenosti 300 m od Litavky. V základových rýhách byl dokumentován jeden sídlištní objekt kultury s vypíchanou keramikou.

Daniel Stolz

41. Lochovice, okr. Beroun

1. V severozápadní části katastru, JTSK poloha 1: linie 778495/1064217, 778447/1064231, poloha 2: okolo bodu 778450/1064331.
2. Výkop pro kNN pro nové rodinné domy; srpen až září 2012.
3. Poloha 1: vrstva s pravěkou keramikou; poloha 2: jeden vrcholně středověký objekt.

Terén zde tvoří pozvolný jižní svah svažující se k bezejmennému levobřežnímu přítoku Litavky. V poloze 1 byla zjištěna vrstva v délce cca 80 m s nepočtenou pravěkou keramikou. V poloze 2 byl zdokumentován malý vrcholně středověký objekt.

Daniel Stolz

42. Lysá nad Labem, okr. Nymburk

1. Ulice Zámecká, ppč. 3451/14; 711782/1034308.
2. Rekonstrukce komunikace a IS; srpen 2012.
3. Kulturní souvrství, vrcholný středověk, časný novověk až novověk (16.–19. stol.); *obr. 10*.

Na konečnou fázi rekonstrukce náměstí Bedřicha Hrozného navázala v prostoru Zámecké ulice kompletní re-



Obr. 10. Lysá nad Labem. Dokumentace vyjetých rýh od kolových povozů

konstrukce vozovky včetně inženýrských sítí. Ve spodní části komunikace při okraji náměstí bylo identifikováno několik vrcholně středověkých situací, jejichž četnost však postupně ubývala. Nově byly v ploše odkryty mladší úpravy povrchu vozovky v podobě několika vrstev štětování se stopami po vyjetých kolejích od povozů. Vzhledem ke značnému sklonu ulice byla řada situací narušena či překryta písčitémi, místy až jílovitými splachy z horních partií svažitého terénu. Střední úsek komunikace byl tvořen zvětralou opukovou skálou, na kterou přímo nasedala řada zcela recentních souvrství s novodobými inženýrskými sítěmi. K narušení dalších archeologických situací došlo až v samém závěru stavebních prací, kdy přibližně 100 m od vjezdu do zámeckého areálu byl odkryt rozsáhlý výkop zasekaný přímo do opukové skály. Tento výrazný terénní zásah dosahoval šířky přibližně 4,5 m a dokumentované hloubky 2 m. V zásepu popisované archeologické situace byla nalezena přibližně 10 cm silná vrstva tvořená z 80 % zlomky do červena pálené režné keramiky z období časného novověku.

Lukáš Baloun

43. Lysá nad Labem, okr. Nymburk

1. Ulice Jedličkova, okraj Husova náměstí, ppč. 488/1; 711220/1034460.
2. Rekonstrukce vodovodu; srpen 2012.
3. Kulturní souvrství; vrcholný středověk, časný novověk až novověk (16.–19. stol.).

V liniovém výkopu v blízkosti Husova náměstí bylo nalezeno mladší kulturní souvrství s nálezy keramiky a zvířecích kostí. Jednalo se převážně o glazovaný materiál avšak s příměsí starší vrcholně středověké keramiky. Zdokumentováno bylo přibližně 60 m profilu. Místo výkopu se nachází v prostoru původních zemědělských statků patrných na mapách stabilního katastru. Kromě recentních zásahů však nebyla narušena žádná zděná konstrukce.

Lukáš Baloun

44. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Rozvodna ČEZ na Jičínské ulici, ppč. 928/2; JTSK (okolí bodů) 701368/1012301, 701342/1012316, 701351/1012357, 701339/1012376.

2. Výstavba administrativně výrobní haly; září 2012–2013.

3. Neolit, starší doba bronzová; *obr. 11–12.*

Při výstavbě nové haly rozvodny bylo do konce roku 2012 zjištěno 84 sídlištních objektů a 1 hrobová jáma (obj. 26). Převažují kúlové a sloupové jámy (75). V několika případech bylo možno identifikovat i konkrétní půdorysy nadzemních staveb kúlové konstrukce. Většina jam neobsahuje keramický či jiný chronologicky citlivý materiál. Poměrně časté jsou nálezy štípané industrie (ústěpy, odpad) zejména z polských silicítů. Z prozkoumané plochy sídliště pochází i 5 zásobních jam na obilí a 4 žlábků – pravděpodobně část ohrazení. V rámci sídliště byl objeven i dětský pohřeb v řádné mělké hrobové jámě v hloubce cca 30 cm pod současným povrchem, bez zvláštní úpravy. Kosterní pozůstatky se dochovaly velmi torzovitě patrně z důvodu agresivního půdního prostředí, což vysvětluje



Obr. 11. Mladá Boleslav, Jičínská ulice. Profil zásobní jámy na obilí, obj. 21



Obr. 12. Mladá Boleslav, Jičínská ulice. Dětský hrob, obj. 26

i úplnou absenci kostěné industrie a kostí jako takových na celé lokalitě. Jedinec byl pohřben rituálním způsobem. Ležel ve skrčené poloze na pravém boku hlavou k J, nohama k S, obličejem k V a rukama pokrčenýma před obličejem. Hrobový inventář byl chudý, dochovalo se jen několik silně dekalciifikovaných zlomků zvířecích kostí, pravděpodobně žeber, uložených ve V části hrobové jámy.

Jarmila Sedláčková

45. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. K. Militké 58.

2. Přestavba římskokatolické fary.

3. Novověk.

Ve sklepech fary byly zachyceny dva horizonty podlah z kamenných desek. První z nich byla odstraněna, starší zůstala na místě uchována. Liniově byla prokopána hlubším výkopem pro drenáž, který pod ní zasáhl pouze geologické podloží.

Lucie Čiháčková

46. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Ptácká ul., st. č. 479/2, 524/3, 524/5, 524/7, 525, 532/1, 532/2, 535/1, 353/2, 535/3, 535/4, 536/1, 536/2, 537, 546/1, 549/1, 549/2, 552, 553/2, 554/2, 650, 918, 35/2, 45, 399/1, 399/2, 416, 417, 420/12, 1251/1, 1253/1, 1253/3, 1253/8, 1253/9, 1253/10, 1254/1, 1258, 1260/1, 1260/3, 1376/1, 1376/9, 1376/10, 1376/11, 1376/12, 1376/13, 1423, 1992, 2014.

2. Revitalizace ul. Ptácké.

3. Pozdní doba hradištní, středověk, novověk.

Zemní práce probíhaly pod archeologickým dohledem. Při budování hlubšího výkopu pro drenáž byla zachycena intaktní archeologická souvrství a objekty (mj. pec) z 12.–13. stol. V místě budovaného parkoviště byla zachycena torza zdi pivovaru, který byl asanován v 60. letech, zároveň se pod úroveň podlah výjimečně dochovaly terény 12.–13. stol., které byly snižovány na úroveň založení komunikace.

Lucie Čiháčková

47. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Ulice Ptácká, ppč. 1376/10, 176/11, 563/1, 536/2, 537, 417, 922, 548, 44/3, 1254/1 (skrývka pro horkovodní přípojku), JTSK (okolí bodu) 704091/1011864.

2. Horkovodní přípojka DN 250 pro průmyslový areál, září 2012.

3. Středověk.

Ve výkopu byly v hloubce cca 80 cm pod současným povrchem zjištěny dva sídlištní objekty, které můžeme dle nalezeného keramického materiálu datovat do poloviny 13. století.

Jarmila Sedláčková

48. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 2658/7, 2658/8; linie 698128/1001491; 698115/1001493; 698106/1001511.

2. Přeložka kabelů VN.**3. Doba bronzová.**

V úzké rýze byla zdokumentována kulturní vrstva a zahloubené objekty.

Lucie Čiháčková

49. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 2658/7, 2658/8; plocha 698128/1001492, 698107/1001505, 698115/1001520, 698132/1001515.

2. Rozšíření ČOV.**3. Eneolit?, doba bronzová–halštát; obr. 13.**

Při menším plošném výzkumu v areálu ČOV bylo zdokumentováno 12 zahloubených objektů, z nichž některé byly zachyceny již v přeložce VN.

Lucie Čiháčková



Obr. 13. Mnichovo Hradiště. Výzkum pravěkého objektu v areálu ČOV

50. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav

1. Areál čistíčky odpadních vod, ppč. 2658/8; souřadnice viz předchozí akce.

2. Intenzifikace ČOV Mnichovo Hradiště; říjen 2012–2013.

3. Halštát/latén.

Při dodatečném rozšíření již prozkoumané plochy (14 sídlištních objektů) v prostoru pro novou odkalovací nádrž čistíčky odpadních vod byly zjištěny další 4 sídlištní objekty – 2 kúlové jámy a 2 větší sídlištní objekty. Dokumentace objektů mohla probíhat pouze v řezech z důvodu porušení objektů zemním vedením kabelu vysokého napětí.

Jarmila Sedláčková

51. Mukařov, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Mukařov u Jiviny, celá obec.

2. Celkové řešení vodovodu.

3. Novověk.

Ve výkopu byla v několika místech zdokumentována kulturní vrstva obsahující novověkou keramiku.

Lucie Čiháčková

52. Nymburk, okr. Nymburk

1. Ul. Jízdecká, celá ulice, p. č. 1592/1; JTSK (linie) 697215.86/1037830.73, 697546.91/1037904.99

2. Rekonstrukce plynovodu (liniová stavba).

3. Vrstva; vrcholný středověk, novověk.

Rekonstrukce plynovodu formou vynětí starého a položení nového potrubí cca o 10 cm severněji. Takto odhalen nezasažený profil, dokumentován na šesti řezech. Zachyceny kulturní vrstvy vrcholné středověké a novověké v lépe zachovaných částech ulice. Partie blíže Palackého třídě k Boleslavské třídě již zcela narušeny recentními zásahy, střed u nové vodárenské věže relativně lépe zachován. Zachyceny četné nálezy keramiky, kachlů, kostí, nečetné sklo.

Luděk Kos

53. Nymburk, okr. Nymburk

1. Palackého třída, před kulturním střediskem, č. p. 449/64, JTSK (bod) 690105.39/1039113.82.

2. Rekonstrukce plynovodu (liniová stavba), přípojky.

3. Hrob; k. lužická.

Přípojka vedena kolmo na budovu střediska v celkové délce 853 cm, vede kolmo přímo na nejnižší z oken fasády. Hloubka výkopu 100 cm. Zachyceny mj. relikt zdi reprezentující původní uliční čáru, dnes posunutou asi o 6 m.

Hrob byl původně zachycen na S profilu jako drobný zahloubený objekt. Již na profilu patrný pravidelně uložené vrstvy keramických zlomků v řadách značící vahou zeminy stlačenou větší nádobu. Přípojkou narušen pouze minimálně. Hrob měl původně patrně oválnou jámu, šířka na profilu A–B 90 cm, dochovaná šířka kolmá na profil 55 cm. Objekt zahlouben cca 15 cm do podloží, do dna vsazena velká zásobnice s žárovým pohřbem (spálené kůstky, vybrané z hranice, nezachyceny uhlíky). Uvnitř četné zlomky drobného osudí a kompletní misky. Pode dnem velké zásobnice zachycena další nádoba, drobnější okřínek, zdobený, na zdobené nožce, původně snad vedle nádoby s pohřbem. Zevnitř zásobnice vyjmut kovový předmět připomínající fragment duté rolničky, či dutého korálku. Nad zásobnicí, ještě nad úrovní boků, zachycena bronzová tyčinka.

Luděk Kos

54. Olešná, okr. Rakovník

1. Souřadnice JTSK – linie 794041/1031410, 794012/1031156, 793863/1031172, 793785/1031200, 793664/1031194, 793572/1031169.

2. Nový STL plynovod a přípojky.

3. Zemědělský pravěk.

Na souřadnicích JTSK 794024,3/1031280,3 a 794024,2/1031278,5 byly zachyceny dva blíže nespecifikované objekty (konstrukční prvky) – kúlové jámy. Blíže časové zařazení není možné kvůli absenci datovacího materiálu.

Dana Stolzová

55. Pňov-Předhradí, okr. Kolín

1. Mezi hřištěm, bývalým JZD a zaniklým ramenem Labe („Tůň“), ppč. 107/41; JTSK (mezi body)

691187/1050404, 691200/1050406, 691196/1050434, 691183/1050432.

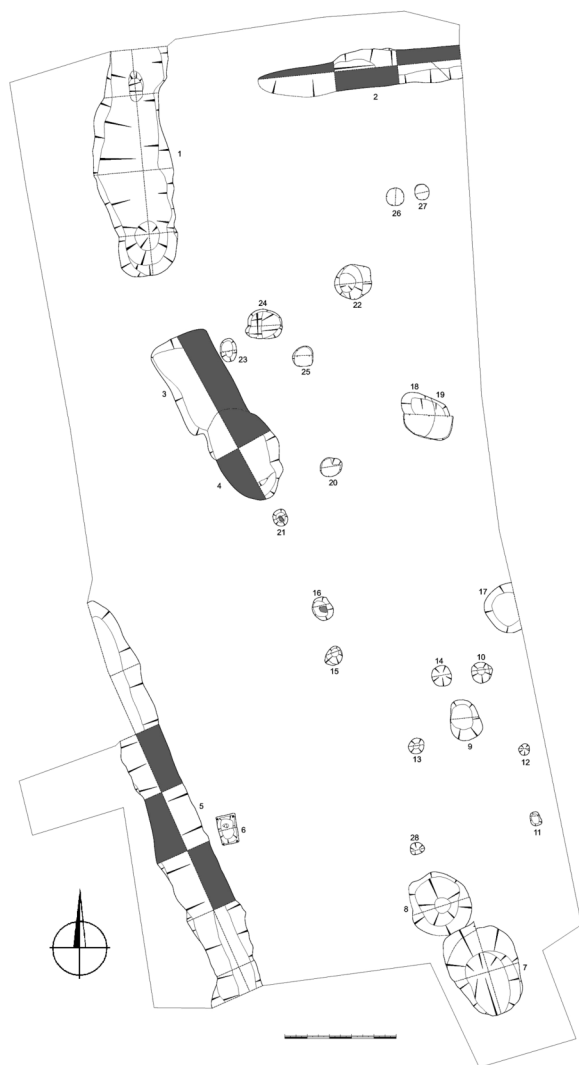
2. Stavba výrobně skladovací haly pro kovovýrobu; březen–duben 2012.

3. Jámy, sloupové jámy, žlaby; mladší doba hradištní; nálezy z ornice (pravěk blíže neurčený); obr. 14–15.

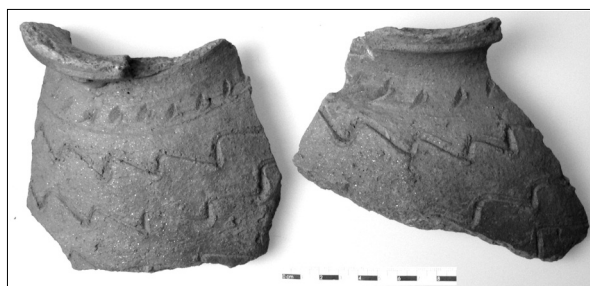
Po skrývce ornice do hloubky cca 30–50 cm na ploše 14 × 24 m se na ploše rýsovaly seskupení sloupových jamek

nadzemní stavby, pravoúhle zalomený žlab a jámy amorfního tvaru. Všechny objekty jsou datovány do mladší doby hradištní. Během výzkumu v profilu ornice nalezeno pár zlomků blíže neurčeného pravěku, bez příslušnosti k objektům. Zjištění z tohoto ZAV jsou zajímavá především v souvislosti s přemyslovským blatným hradištěm Oldříš, které se obvykle lokalizuje do východní části Předhradí. Nyní objevené sídlištní situace s ním lze uvést do chronologické souvislosti a lze pomýšlet na součást osídlení mimo opevněný prostor hradiště.

Zdeněk Beneš



Obr. 14. Pňov-Předhradí. Plán zkoumané plochy



Obr. 15. Pňov-Předhradí. Zlomky větší nádoby z objektu 7, mladší doba hradištní

56. Poděbrady, okr. Nymburk

1. Ul. Labská, č. p. 96, st. p. č. 3850; JTSK (bod) 692415.89/1043616.78.

2. Stavební úpravy, přístavba, přípojky.

3. Vrstva; novověk 1–2.

Nevýrazné snížení podlah interiéru domu čp. 96 na úroveň s novověkými nálezy. Přípojky v okolí domu na parcele st. 3850 pro inženýrské sítě do hloubky zpravidla 80–100 cm. Zachycena kulturní vrstva s novověkými artefakty, pravděpodobně výplň antropogenní deprese související s novověkým opevněním, přiléhajícím k západní straně parcely. Středověké nálezy nečetné, v sekundárním uložení.

Luděk Kos

57. Podolanka, okr. Praha-východ

1. Západní okraj obce, západně od ulice Vítězná, ppč. 120/1, 2, 8; 729180/1036920.

2. Výkop pro kabel nízkého napětí; říjen 2012.

3. Sídlištní areál, zemědělský pravěk.

Při hloubení výkopu pro kabel nízkého napětí došlo k narušení pravěkého sídlištního areálu. Z celkového počtu 8 nalezených objektů bylo 5 možné interpretovat jako sloupové jamky, zbývající tři objekty byly vzhledem k omezenému rozsahu výkopu popsány pouze v obecné rovině jako zásobní jámy. Všechny archeologické situace byly dokumentovány v řezu výkopu, přičemž objekty 1 a 2 částečně také v půdorysu. Další nálezy v prostoru staveniště můžeme předpokládat v druhé polovině roku 2013, kdy budou zahájeny stavební práce na příjezdové komunikaci k novostavbám RD.

Lukáš Baloun

58. Polabec, okr. Nymburk

1. K. ú. Polabec (obec Poděbrady), p. č. 186/1 (J okraj); JTSK (plocha) 693588/1043044; 693589/1043040; 693504/1043013; 693503/1043017.

2. Skrývka pod protipovodňovým valem (plocha).

3. Jáma, kúlová jáma; RS4–VS1.

Při skrývce nadloží zachyceny mimořádně četné objekty raně středověkého (event. vrcholně středověkého) stáří, s převahou mladohradištního období. V roce 2012 prozkoumáno 120 objektů, převážně kúlových resp. sloupových jam a sídlištních jam. Výzkum byl převážně uskutečněn v roce 2013 a referován bude v úplnosti k tomuto roku.

Luděk Kos

59. Praha-Pitkovice

1. Jižní okraj obce, poloha „Nové zelené město – západ“, ppč. 6/1, 238/83; JTSK (plocha) 732364/1052343, 732376/1052320, 732234/1052326, 732412/1052312, 732464/1052340, 732442/1052382.
2. Skrývka v prostoru pro bytové domy; srpen–říjen 2012.
3. Pravěk (knovízská k.), novověk.
Plocha výzkumu navázala na plochu zkoumanou v letech 2006 až 2011. Bylo zachyceno 17 zahloubených objektů – pravěké sídlištní jámy, žlábků a základy novověkého hospodářského stavení.

Tomáš Polišenský

60. Předboj, okr. Praha-východ

1. JZ okraj obce, nová ulice Jižní stráň, ppč. 196/48; GPS 736900/1028409.14
2. Výstavba novostavby RD; říjen 2012.
3. Sídlíštní areál, středověk.

Jihozápadní okraj obce poblíž Předbojského rybníka je po stránce archeologické památkové péče pravidelně sledován od roku 2008. V dotčeném prostoru nově vznikajícího developerského projektu proběhlo v minulosti již několik menších archeologických výzkumů. V roce 2012 byla dle stavebního projektu zahájena výstavba dalšího bytového domu s garáží. V prostoru základových pasů bylo nalezeno a začištěno rozsáhlé kulturní souvrství, které zcela vyplňovalo rozsáhlou terénní depresi. Tato výrazná situace byla zachycena na několika řezech napříč základovými pasy. Ze všech dokumentovaných situací byla získána neglazovaná a velice omletá rezná keramika spadající rámcově do období vrcholného až pozdního středověku.

Lukáš Baloun

61. Předměřice nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. Ppč. 98/1; bod 714840/1028024.
2. Výkop pro kNN.
3. Pravěk.

V úzké rýze byla zdokumentována kulturní vrstva a zahloubené objekty.

Lucie Čiháčková

62. Předměřice nad Jizerou, okr. Mladá Boleslav

1. K. ú. Předměřice nad Jizerou, po celé obci.
2. Splašková kanalizace a ČOV.
3. Novověk.

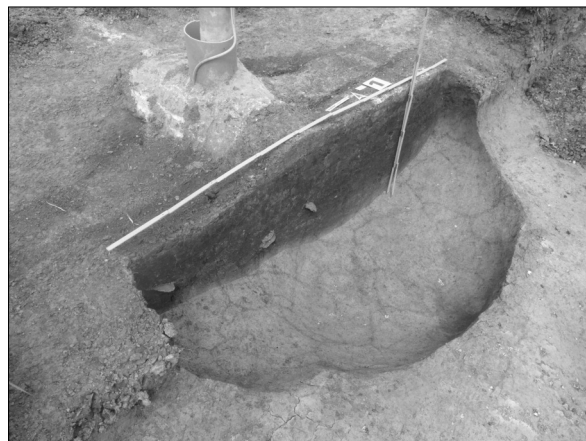
Ve výkopu byly zdokumentovány archeologické situace ve dvou místech: před čp. 15 se nacházela vrstva obsahující velké množství novověkých kachlů, naproti čp. 220 byla zaznamenána vrstva mazanice a uhlíků, bohužel bez nálezů umožňujících dataci. Další sledované části výkopů byly shledány jako negativní.

Lucie Čiháčková

63. Pučery, okr. Kolín

1. Mezi železničním nádražím a RD na severu návsi; ppč. 78/21; JTSK (mezi body) 695985/1062874, 695995/1062799, 695902/1062837.
 2. Stavba komunikace pro nové RD; červen 2012.
 3. Jámy; kultura se zvoncovitými poháry, pozdní doba římská; obr. 16.
- Během skrývky ornice bylo zjištěno silné poškození nadložních vrstev, k němuž došlo během 2. poloviny 20. století skladováním a odvážením řepy. Ornice s podorničím zde dosahují hloubky pouze 50 cm, zatímco na okolních polích jejich mocnost činí až 1 m. Skrývkou byly zachyceny spodní části celkem tří jam, přičemž dvě z nich byly protnuté výkopy pro el. kabely v roce 2011 a dokumentovány M. Vávrou. Objekt č. 1 porušen el. rýhou a stavbou veřejného osvětlení, datován do kultury se zvoncovitými poháry. Objekt č. 2 protnutý el. rýhou, datován do pozdní doby římské, stejně jako neporušený objekt č. 3.

Zdeněk Beneš



Obr. 16. Pučery. Řez objektem 1, protatým vedením pro sloup veřejného osvětlení, kultura se zvoncovitými poháry

64. Rakovník, okr. Rakovník

1. Severně od Husova náměstí v prostoru ulic Masná, Kamenná a Martinovského.
2. Regenerace památkové zóny, městského parteru – II. etapa lokality ulic Masná, Kamenná a Martinovského v Rakovníku; ZAV září 2011 až duben 2012.
3. VS–novověk.

Archeologický dohled prokázal ve většině odkrytých výkopů kromě vývoje starších povrchů komunikací přítomnost značného množství keramických zlomků středověkého až novověkého stáří v druhotných zásypech starších inženýrských sítí, které naznačují bohatost původních již dříve narušených kulturních vrstev v památkové zóně. K dílčím záchranným archeologickým akcím došlo v ul. Martinovského a Masné, kde byly zemními pracemi narušeny původní archeologické situace: destrukce stavby ze 16./17. stol. a vrstva z 15. stol. V místě

budoucí kašny na průsečíku ulic Masné a Kamenné byly ve výkopu zachyceny zbytky raně novověké pece (pravděpodobně keramické).

Dana Stolzová

65. Ratboř, okr. Kolín

1. V prostoru bývalého cukrovaru, ppč. 456/5; JTSK (bod) 691636/1061546.
2. Výkop pro kNN, připojení čp. 91 a 92; září 2012.
3. Sídlištní objekt; zlomky mazanice; nedatováno. V rámci rýhy pro kabely nízkého napětí o délce cca 120 m, šířce 30–60 cm a hloubce až 90 cm zachycen nedatovatelný archeologický objekt rýsující se pouze na základě tmavé výplně a zlomků mazanice, a to v celkové délce 11,7 m. Rýha ve své západní části prochází pouze recentními zásypy, v prostoru volného prostranství cukrovaru se v ní objevuje podložní spraš a terén zde je zjevně nepoškozený.

Zdeněk Beneš

66. Sány, okr. Nymburk

1. Na dvorku před čp. 2, pč. 63; JTSK (bod) 683571.34/1046415.12.
2. Kanalizační řady, kanalizační přípojka (liniová stavba).
3. Hrob, vrstva; hrob – neolit, závěr k. s vypíchanou keramikou; vrstva – středověk?
Kanalizační řady v obci, jinak negativní. Přípojka od branky směrem ke stodole 40 cm, hl. 120 cm, vedle domu mírně rozšířená na cca 1,5 na 2 m; v rozšíření na konci zachyceny výkopcem lidské ostatky. Neodborně vyňaty lebka a dlouhé kosti. Majitelem objektu uschovány dvě malé nádoby a kamenná tesla (resp. motyka), BI, vrtaná. Hrob 1: dno patrně rovné, v hloubce 80 cm od povrchu. In situ jen části chodidel, majitelem doplněny další informace o původní poloze těla a nálezů. Hrob bezpečně orientován J-S (hlava k J), označena přesná poloha lebky, dle metriky kostí, vzdálenosti lebky od částí zachovaných in situ a informací poloha pravděpodobně skrčená, snad spíše na pravém bohu – nejisté. Jako přídatek dvě malé keramické nádoby do 10 cm a BI – vrtaná (tesla)
3 m od branky zachyceny na dně v hloubce 100 cm další kosti, identifikovány jako zvířecí, přípojka rozšíření na cca 70 cm, preparace. Zvířecí kostra v anatomické poloze na levém boku. Zásah nezachycen, kostra uložena v kulturní vrstvě blíže neurčeného stáří (ale z vrchních úrovní jistě středověké střepy, rovněž střepy pravěké).

Luděk Kos

67. Senomaty, okr. Rakovník

1. Pole jihovýchodně od obce.
2. Nález během detektorového průzkumu; duben 2012.
3. Depot z mladší doby bronzové.
Na jaře 2012 byl při detektorovém průzkumu spolupracovníků rakovnického muzea (P. a M. Hradcových a Z. Šámala) objeven na sídlištní knovízské kultury u Senomat rozoraný bronzový depot. Dne 28. 4. 2012 byl na místě nálezů proveden záchranný výzkum, při kterém byla odkryta mělká jamka o průměru 0,5 m a hloubce 0,1 m ukrývající ještě přes dvě desítky bronzových arte-

faktů. Celkově bylo nalezeno 21 zlomků a částí srpů, 7 zlomků a částí seker a přes 140 zlomků a částí bronzových nebo měděných koláčovitých ingotů.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

68. Senomaty, okr. Rakovník

1. P. č. 1241/68; 1241/77; 1241/63; 1241/69.
2. Stavba 4 nových rodinných domů.
3. Starší doba železná.

Na uvedených parcelách probíhal postupně ZAV, který doplnil poznatky z minulého roku, kdy zde byly budovány inženýrské sítě a komunikace. Pokračovalo se ve zkoumání žárového pohřebiště z bylanského období. Většina ze 14 hrobů byla velmi mělce zapuštěna a zachycena již v torzovitěm stavu. Jednalo se o jamkové hroby se vsypaným popelem a ve většině případů bez milodarů. Pouze u dvou byly uloženy menší nádoby – miski.

Dana Stolzová

69. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ

1. V Betlémě, ppč. 1674/8; ZM 13-31-23, okolí 406:234.
2. Odpadní jímka u rodinného domu čp. 40, červen 2012.
3. Keramické zlomky mladšího novověku v sekundárním uložení; území ochranného pásma kulturních památek.

Téměř celý výkop (prům. 1,3 m, hl. 1,7 m), situovaný v předzahradce na severní straně domu založeného asi ve 2. polovině 18. století, zasahoval do recentní jámy na vápno. Do její výplně se druhotně dostaly také dva zachycené zlomky keramických nádob 18.–19. století. Kromě stěny běžné novověké vytáčené hrnciny s vnitřní hnědou glazurou to byl také drobný fragment hrdla kameninové lahve z lázní Kyselka u Karlových Varů.

Jiří Bernat

70. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ

1. Ulice Ke Štolám, ppč. 903/2, 904/2, 905; ZM 13-31-23, plocha 360:213, 364:216, 366:212, 362:210.
2. Novostavba rodinného domu; květen–září 2012.
3. Dva zahlobené objekty v blízkosti raně novověkého těžebního areálu.

V západní stěně terénního zářezu pro založení stavby na svažitěm pozemku se pod ornici ukázal profil výrazné anomálie ve stratigrafii hlinitého podloží (hl. min. 90 cm), která připomínala sloupovou jámu (objekt 1). Vzhledem k absenci jakýchkoli nálezů a také kvůli klínovitému tvaru tmavší partie výplně nelze vyloučit ani geologický (mrazový) původ zachyceného útvaru. V jihozápadní části staveniště byl na dvou řezech ve stěnách stupňovitého výkopu pro opěrné gabionové stěny dokumentován liniový objekt 2. Ten vycházel z blízké rokle a přes stavební pozemek probíhal přibližně diagonálně po spádnici (od JZ k SV). Podle umístění a charakteru výplně je obj. 2 evidentně pozůstatkem strouhy (nebo erozní rýhy), z jejíž výplně pochází jen jeden drobný omlětý zlomek režné vytáčené hrnciny.

Jiří Bernat

71. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ

1. Rovná, ppč. 279/5; ZM 13-31-23, okolí 8:225.
2. Povrchový sběr na mezi rozryté divočáky; květen 2012.
3. Nálezy ze sídelního areálu kolem románského kostela sv. Jakuba Většího; území ochranného pásma kulturní památky.
Sběr podél severního okraje cesty ke hřbitovu přinesl malý soubor drobných a nevýrazných zlomků keramických nádob, které lze datovat jen rámcově podle technologických znaků do doby přechodu raného a vrcholného středověku (RS 4/VS 1) a do starší fáze vrcholného středověkého období (VS 1).

*Jiří Bernat***72. Štítary, okr. Kolín**

1. Podél údolí Pekelského potoka, ppč. 3045; mezi body JTSK 690127/1057827, 690726/1058168, 690373/1058533.
2. Výstavba polní cesty; květen 2012.
3. Jáma, pravěk.
Skrývka cesty v délce cca 1210 m, šíře 5 m, do hl. 20 cm (ve svahu od 15 do 25 cm), v ornici. Světlé podloží (spraš) pod ornici zachyceno v příkopu při JV straně cesty, kde byl na vnější šikmé stěně zjištěn menší zahloubený objekt (šířka 80 cm, 0–30 cm ornice, v hl. 30–43 cm výplň objektu).

*Dražen Šťastný***73. Štítary, okr. Kolín**

1. Ul. Na Návsí, před čp. 8, ppč. 2946/1; okolí bodu 690346/1057660.
2. Rýha pro kabel NN v Z části návsi; 13. 11. 2012.
3. Vrstva, pozdní středověk.
V rýze před hospodářskou stavbou u čp. 8 zachycena v hl. 45–60 cm vrstva se zlomky keramiky z pozdního středověku.

*Miloš Vávra – Dražen Šťastný***74. Štolmíř, okr. Kolín**

1. Intravilán obce; JTSK 712177/1048106, 712788/1047495, 712949/1047525, 712996/1047347, 712982/1047203, 712992/1047107, 713062/1046980, 712932/1046963.
2. Kanalizace a vodovod; listopad 2011 až září 2012.
3. Zaniklý rybník, středověk–novověk (?).
Ve výkopě pro kanalizaci a vodovod, které prošly všechny ulice v intravilánu obce, bylo pod povrchovými recentními vrstvami zjištěno pouze podloží (rozvětralá skála, rezavě hnědá jílovitá hlína). V severní části obce se pod povrchem nacházel původní půdní horizont. Ve výkopu směrem k Českému Brodu byla na podloží zjištěna tmavá hlinitá vrstva, pravděpodobně náplav nebo usazenina na dně zaniklého rybníka (?). Překvapivě nebyly nikde ve výkopěch v intravilánu obce zjištěny drobné movité archeologické nálezy.

*Jan Frolík – Miroslav Křemen***75. Tachlovice, okr. Praha-západ**

1. Jihovýchodní okraj obce, par. č. 335/5; JTSK (okolí bodu) 756470/1050038.
2. Stavba sportovního hotelu; srpen 2012.
3. 14 objektů kultury s lineární keramikou, kultury s vypíchanou keramikou a z doby halštatské.
Při stavbě komunikací a rodinných domů již zde bylo prozkoumáno v předchozích letech přes 540 objektů kultury s lineární keramikou, kultury s vypíchanou keramikou, z doby halštatské a doby římské. Místo stavby sportovního hotelu se rozkládá na mírném severním svahu ve vzdálenosti 100 m od Radotínského potoka. Celkem bylo odkryto a prozkoumáno 14 sídlištních objektů kultury s lineární keramikou, kultury s vypíchanou keramikou a z doby halštatské.

*Daniel Stolz***76. Tursko, okr. Praha-západ**

1. Střed obce, jižním směrem vedle budovy základní školy a vedle stavby garáže, parc. č. 479/2; JTSK 748332/1030654.
2. Základní škola Tursko, přístavba pavilonu MŠ; červen 2012.
3. Nález lidské kostry v druhotné poloze; zemědělský pravěk (?).
Při rozšiřování základového pasu nově budované mateřské školy se odhalila část lidské lebky. Ležela spolu s dalšími kostmi lidského skeletu v neanatomické poloze v prostorné novodobé jámě vyhloubené bagrem (v zemině patrný zuby od bagru). Spolu s lebkou a dalšími kostmi se v jámě vyskytovaly zlomky cihel, střešních tašek, škvára a drobné zlomky pravěké keramiky. Asi 1,5 m od novodobé jámy byla v 70. letech postavena garáž základní školy v Tursku. Je možné, že právě při stavbě této garáže byl nalezen hrob, ke kterému nebyl povolán archeolog, a stavbaři zřejmě přemístili lidské ostatky do jámy vyhloubené vedle garáže.

*Lucia Šulová***77. Úhonice, okr. Praha-západ**

1. Severozápadní okraj obce, par. č. 147/14, JTSK (plocha) 760569/1045080, 760565/1045085, 760523/1045071, 760526/1045065.
2. Stavba komunikace a inženýrských sítí; prosinec 2012.
3. Pět sídlištních objektů kultury s lineární keramikou.
Místo stavby se rozkládá v rovinatém terénu ve vzdálenosti zhruba 200 m od Radotínského potoka. Celkem bylo odkryto a prozkoumáno pět sídlištních objektů kultury s lineární keramikou. Půdorysy neolitických domů nebyly překvapivě odhaleny.

*Daniel Stolz***78. Úmyslovice, okr. Nymburk**

1. Náves, J strana, J od silnice, p. č. 197/21, JTSK (linie) 687386/1037556, 687475/1037515.
2. Akce vodovod a kanalizace Pátek–Kouty–Úmyslovice (liniová stavba).

3. Polozemnice, jáma, nálezy z neantropogenních situací; RS4–VS.

Nová zjištění v intravilánu obce Úmyslovice, na jižní straně návsi, JV od kostela. V liniovém výkopu zachycena velmi složitá situace patrně až do středověku modelovaná vodotečí Šamborkou, která návsi protéká (dnes za-trubněná). Na profilu patrný pravděpodobně zaniklé meandry potůčku, vyplňované sledem četných tenkých vrstev podloží a půdního typu, nezřídka s nálezy přimísené keramiky vrcholně středověké. Ve vzdálenosti 5–20 m od koncentrace těchto situací zachyceny již čitelné objekty mladohradištní, min. jedna polozemnice a sídlištní jáma mladohradištního stáří.

Luděk Kos

79. Veleň, okr. Praha-východ

1. Západní okraj obce za školou, při silnici Hlavní, ppč. 245/5–13, 278/61, 278/35–60, 62, 63, 86–122; GPS 732586/1034933, 732618/1034576, 732475/1034557, 732517/1034847, 732535/1034847, 732539/1034929.

2. Inženýrské sítě, komunikace – etapa II, výstavba řadových domů; červen 2012.

3. Sídlištní a pohřební areál; starší doba bronzová – kultura únětická; obr. 17–18.

Počátkem roku 2012 byla při západním okraji obce zahájena druhá etapa výstavby nových řadových domů firmy Canaba, a. s. Stavební práce byly zaměřeny na skrývku závěrečného úseku příjezdové komunikace a následně také na parcely pod jednotlivými řadovými domy. Osídlení dokumentované v prostoru parcel odpovídalo svým charakterem nálezům z první etapy. Jednalo se především o zásobní jámy, neúplné půdorysy kůlových staveb tvořené liniemi sloupových jamek, mělké žlábků a rozsáhlá „soujámí“. Kromě běžných objektů sídlištní povahy bylo v samém závěru terénních prací odhaleno i několik dalších hrobů únětické kultury. Vzhledem k poloze hrobových jam při okraji parcely nemůžeme vyloučit pokračování pohřebiště S nebo SV směrem. Výbava hrobů sestávala převážně z keramických nádob a několika drobných bronzových artefaktů. Vzdálenost této skupiny hrobů od prvního pohřebiště je přibližně 200 m. Širší pohřební areál ze starší doby bronzové doplňují také samostatné kostrové pohřby nalezené na několika



Obr. 17. Veleň. Kostrový pohřeb s keramickou nádobou, únětická kultura



Obr. 18. Veleň. Pohled na dva kostrové hroby únětické kultury, přibližně 200 m od první skupiny hrobů

dalších místech komunikace avšak bez přímého vztahu k jmenovaným pohřebištím.

Lukáš Baloun

80. Velim, okr. Kolín

1. Na Skalce, ppč. 1170; okolí bodu JTSK 693188/1052464.

2. Novostavba RD, studna a oplocení; říjen–listopad 2012.

3. Kůlové jamky, střední doba bronzová (mohylová k.).

Staveniště RD Skalka, na nově zvětšené ppč. 1170 (nyní o rozm. 25 × 30 m, rozšířené o část původně plánované ppč. 1171) založeny základy RD na ploše prozkoumané v sondách 18, 19, 19A–C, 21. Terén v mírném svahu snížen až o 80 cm (V okraj základů). V severním rohu skrývky zachyceny ve štěrkovém podloží 2 kůlové jamky (KJ 1010–1011). Pouze v jižním rohu parcely porušily základy plotu (š. 30 cm, do hl. 60 cm) a šachta studny (max. 145 × 150 cm, do hl. 150 cm) horní část výplně hlubokého tzv. příkopu E s těžebními jámami v jeho dalším neprozkoumaném úseku (zl. keramiky).

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

81. Velké Zboží, okr. Nymburk

1. P. č. 558; JTSK (bod) 693886.7/1041158.79.

2. Zasíťování parcel, komunikace (plocha).

3. Sídlištní objekty, polozemnice, jámy, sloupové jámy; starší doba římská (Ř B); obr. 19.

Při skrývce pro komunikace a při stavbě inženýrských sítí zachyceny na J straně nové výstavby RD na břehu Labe objekty na nevýrazné, ale zřetelné písčité lavici. Z celkem 14 objektů minimálně dvě mělké polozemnice (jedna takřka kompletní, s původně šesti sloupy, po jednom v kratší stěně, po dvou ve třetinách širší stěny); jedna směrem ke dnu se rozšiřující zásobnice s plochým dnem, drobnější jámy, sloupové jámy. Polozemnice s četným keramickým materiálem starší doby římské, zlomky keramických nádob, kostmi, bronzovou tyčinkou a ostruhou (!), stupeň Ř B2.

Luděk Kos



Obr. 19. Velké Zboží. Obj. 1, ostruha z polozemnice (starší doba římská, Ř B2)

82. Vlkančice, okr. Praha-východ

1. Pyskočely, ppč. 932/65, 932/68; JTSK (linie) 714423/1070153, 714448/1070194, 714583/1070183.
2. Vodovodní přípojka pro ppč. 932/68; květen 2012.
3. Raně středověké sídliště, jáma.

Rýha pro vodovodní přípojku porušila na ppč. 932/65, v úseku mezi studnou a JZ rohem pozemku, jeden zahloubený objekt (1/2012) – jámu, která se od dnešního povrchu terénu zahlubovala 1 m do písčitého podloží a její půdorys lze rekonstruovat jako pravoúhlý, s šířkou 1,5 m (délku objektu nebylo možné zjistit). Střepy keramických nádob datují zachycený objekt do střední doby hradištní (RS 3). V pokračování rýhy západním směrem k silnici Stříbrná Skalice–Sázava, a to po téměř celé délce sousedního pozemku č. 932/68, nebyly už žádné další objekty zjištěny. Zachycená jáma tak může orientačně určovat jeden z bodů západního okraje raně středověkého sídliště, známého od počátku 60. let 20. století (*Kudrnáč 1963, 192*), ale doposud až na výjimky (*Mazač 2007, 268*) jen na základě povrchových nálezů nebo podle keramiky z nedokumentovaných výkopů (*Bubeník 1997, 75; Bernat – Štědra 2004, 614*).

Jiří Bernat

83. Vlkov pod Oškobrhem, okr. Nymburk

1. P. č. 450 (k. ú. Vlkov pod Oškobrhem), p. č. 642 (k. ú. Odřepsy), p. č. 998/4 podél p. č. 640/19 (k. ú. Odřepsy); JTSK (linie) 685093/1043162, 685079/1043212 (p. č. 450), (okolí) 685076/1043243 (p. č. 642), (linie) 685029/1043278, 684992/1043300 (p. č. 998/4).
2. Výkop pro elektrický kabel (linie), nálezy z dopravního sběru.
3. Sídlištní objekty, jámy, sloupové jámy; vrcholný středověk 1.

Drobná pozitivní archeologická akce převahou na k. ú. Vlkov pod Oškobrhem (okr. Nymburk), menší částí pak na k. ú. Odřepsy (okr. Nymburk). Vedení kabelu nízkého napětí linií skrze celou vesnici Vlkov pod Oškobrhem (ve směru S–J) až k oboře Vlkov (tj. přes ZSV Oškobrhy).

Pozitivní zjištění na třech místech: 1. zahloubené objekty na profilech linie pro kabel nízkého napětí na par-

cele p. č. 450 (6 zahloubených objektů, keramické zlomky, zvířecí kosti); 2. sběrem při pochůzce na rohu blízkého pole, konkrétně na p. č. 642 (k. ú. Odřepsy), (keramické zlomky); 3. nedaleko na haldě nad linií stavbou podél hranice parcely p. č. 640/19 (k. ú. Odřepsy), (keramické zlomky).

Získané poznatky podporují předchozí zjištění (*Hrdlička – Richter 1974*). Prostor všech tří výše zmíněných pozitivních bodů se nachází v areálu zaniklé středověké vsi Oškobrhy. Šest drobných sídlištních objektů (z toho pravděpodobně 3 sloupové jámy) v rýze kNN. Keramický materiál z objektů, z hald a materiál získaný drobným sběrem odpovídá 13. event. 14. století.

Luděk Kos

84. Všechlapy, okr. Nymburk

1. Lokalita Všechlapy–Sad, V od silnice I/38 poblíž železničního přejezdu, protihlukový val oddělující silnici a lokalitu s RD; JTSK (okolí bodu) 697859.91/1033630.48.
2. Skrývka části ornice před nasypáním protihlukového valu.
3. Nálezy z ornice; RS2, eneolit (KNP?), pravěk blíže neurč.

Pod tělesem nového protihlukového valu byla částečně skryta ornice do hloubky cca 20 cm, četná keramika rozptýlená v ornici, objekty pro mělkost zásahu dosud nezatelné. V okolí lze čekat další zjištění.

Luděk Kos

85. Zdětín, okr. Mladá Boleslav

1. Areál bývalého JZD u vodojemu a návěs u kostela, ppč. 1325/3 a 788/1 (kanalizace a vodovod na návěsi); JTSK (okolí bodu) 711838,38/1022209,48.
2. Výstavba komunikace a inženýrských sítí pro 23 RD, II. etapa, prosinec 2012.
3. Středověk–novověk; obr. 20.

Výkop pro kanalizaci protnul část původního hřbitova náležícího ke gotickému kostelu Všech svatých ze 14. století. Výkopem byly porušeny celkem 4 hrobové jámy orientované přibližně ve směru V–Z. Hrobové jámy se nacházely v malé hloubce od stávajícího povrchu (cca 40–50 cm), který byl tvořen zpevněnou vozovkou a písčítým podsypem. Tři z hrobových jam byly dřívější stavební činností bývalého JZD zničeny a obsahovaly pouze stavební suť a několik zlomků lidských ostatků. Zcela dochován byl pouze jeden hrob ženy (H1), zemřelé ve věku cca 40 let, umístěný ve vjezdu do bývalého areálu JZD. Žena ležela v poloze na zádech s horními končetinami podél těla. Zápěstní kůstky i články prstů byly bohužel při hloubení výkopu těžkou mechanizací odtěženy společně s recentní planýrkou. Lze však předpokládat, že levá ruka zemřelé původně směřovala do oblasti pánve. V zásypu hrobové jámy výše zmíněného hrobu byly zjištěny kosterní pozůstatky novorozeněte – pravé předloktí. Pohřeb dítěte s největší pravděpodobností s pohřbem nesouvisí a je starší. Při hloubení hrobu pro zemřelou nejspíše došlo k porušení dětského hrobu. Hrob ženy můžeme s největší pravděpodobností na základě keramických zlomků objevených v zásypu hrobové jámy datovat do pozdního středověku až raného novověku.



Obr. 20. Zdětín, hrob ženy H1

V hrobové jámě se JZ směrem od lebky nacházel železný silně zkorodovaný předmět (nemusí se jednat o hrobovou výbavu, spíše jde o druhotnou intruzi).

Jarmila Sedláčková

86. Zdice, okr. Beroun

1. Severovýchodní okraj obce, ulice P. Bezruč, JTSK (okolí bodu) 776555/1057292.
2. Rekonstrukce NTL plynovodu a přípojek; září 2012.
3. Jeden raně středověký objekt.

Terén zde tvoří mírný jihovýchodní svah, který obtéká bezejmenný levobřežní přítok Červeného potoka. J. Malíčský prozkoumal v nejbližším okolí při stavbě obytných a rodinných domů polykulturní sídliště. Značná část terénu byla ve sledovaném výkopu pro plynovod zničena novodobými inženýrskými sítěmi. Z tohoto důvodu byla dokumentována pouze jedna raně středověká zásobní jáma.

Daniel Stolz

87. Zdice, okr. Beroun

1. Severozápadní okraj obce, JTSK (linie) 776759/1057208, 776724/1057197, 776729/1057171, 776630/1057143.
2. Stavba inženýrských sítí; srpen 2012.
3. Přes 40 sídlištních objektů kultury s lineární keramikou a jeden raně středověký objekt.

Plocha výzkumu se rozkládá v rovinatém terénu. Nejbližší vodní zdroj představuje bezejmenný levobřežní přítok Červeného potoka. Výzkum probíhal v pásu širokém 1,5 m. Celkově bylo odkryto a prozkoumáno přes 40 sídlištních objektů kultury s lineární keramikou a jedna raně středověká zásobnice. Kúlové a stavební jámy patří nejméně dvěma neolitickým domům.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

LITERATURA

- Bernat, J. – Štědra, M. 2004: Starší středověké osídlení u přechodu přes Sázavu mezi Stříbrnou Skalicí a Samechovem, Archeologie ve středních Čechách 8, 605–619.*
- Blažková, K. – Stolz, D. – Stolzová, D. 2013: Záchraný archeologický výzkum na hradišti u Branova, okr. Rakovník, Archeologie ve středních Čechách 17, 121–128.*
- Bubeník, J. 1997: Archeologické prameny k dějinám osídlení Čech v 7.–polovině 9. stol. (Katalog nálezů). Praha.*
- Frolík, J. 2013: Archeologický výzkum v areálu bývalé Jezuitské koleje v Kutné Hoře, Archeologie ve středních Čechách 17, 779–791.*
- Hrdlička, L. – Richter, M. 1974: Slovanské a středověké osídlení Oškobrhu u Poděbrad, Památky archeologické 65, 111–184.*
- Kudrnáč, J. 1963: Vývoj slovanského osídlení mezi pražským Povltavím, Labem, Sázavou a Výrovkou, Památky archeologické 54, 173–223.*
- Mazač, Z. 2007: Vlkančice, okr. Kolín, Výzkumy v Čechách 2004, 268.*
- Turek, J. – Turková, M. 2012: Pohřebiště z období zvoncovitých pohárů v erodovaném terénu v Brandýse nad Labem-Vrábí, Archeologie ve středních Čechách 16, 667–672, fototab. 13–15.*

FIELD RESEARCH OF THE INSTITUTE OF ARCHAEOLOGICAL HERITAGE OF CENTRAL BOHEMIA IN THE YEAR 2012

This contribution contains the results of field archaeological investigations carried out by the Institute for Archaeological Heritage of Central Bohemia in the year 2012.

There are 87 excavations listed here in a brief form, which took place in the cadastral areas of 60 communities in Central Bohemia. All positive findings are published: next to large-scale topsoil stripping on multicultural sites, also small-scale actions can be found here, documenting, for instance, a fragment of a cultural layer or an undated situation.

Fig. 1. Benátky nad Jizerou. Heating brick channel of the greenhouse

Fig. 2. Benátky nad Jizerou. Detail of the floor of the heating channel with a grid

Fig. 3. Brandýs nad Labem-Vrábí. Exposing archaeological situations

Fig. 4. Brandýs nad Labem. Synagogue, detailed view of the NW edge of the bima showing differentiated early and late phases of masonry

Fig. 5. Brandýs nad Labem. Synagogue, remnants of the original bima

Fig. 6. Čejetický. Profile of a test pit with three preserved levels of pavement and remains of the original medieval ground surface

Fig. 7. Hoštice. Cleaning of feature 1 with a find of the *ansa lunata* handle

Fig. 8. Kněžmost. Investigation of a prehistoric settlement feature

Fig. 9. Kolín. Grave of a young woman with remains of two children, its dating is unknown

Fig. 10. Lysá nad Labem. Documentation of ruts made by wheeled vehicles

Fig. 11. Mladá Boleslav. Profile of a pit for storing grain

Fig. 12. Mladá Boleslav. Child's grave

Fig. 13. Mnichovo Hradiště. Investigation of a prehistoric feature

Fig. 14. Pňov-Předhradí. Plan of the investigated area

Fig. 15. Pňov-Předhradí. Fragments of a vessel, Early Middle Ages

Fig. 16. Pučery. Cut through feature 1, Bell Beaker culture

Fig. 17. Veleň. Inhumation grave with a ceramic vessel, Únětice culture

Fig. 18. Veleň. Two inhumation graves of the Únětice culture

Fig. 19. Velké Zboží. Spur from a sunken-floored hut, early Roman period

Fig. 20. Zdětín, grave of a woman